

Załącznik nr 1

do uchwały nr 67/2019

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej

z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **edukacja artystyczna w zakresie sztuki
muzycznej**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: **Uniwersytet Marii
Curie-Skłodowskiej w Lublinie**

Data przeprowadzenia wizytacji: **16-17 kwietnia 2024**

Warszawa, 2024

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	5
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	6
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	6
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	12
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	21
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	29
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	33
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	38
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	42
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	45
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	48
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	50

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Jacek Ścibor, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Marta Kierska-Witczak, ekspert PKA
2. prof. dr hab. Marcin Wolniewski, ekspert PKA
3. Andżelika Jabłońska, ekspert PKA z grona pracodawców
4. Kewin Lewicki, ekspert PKA z grona studentów
5. Grzegorz Kołodziej, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej (dalej również: eawsm, edukacja artystyczna) prowadzonym na Uniwersytecie Marie Curie-Skłodowskiej w Lublinie (dalej również: UMCS, UMCS w Lublinie), została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej (dalej również: PKA) w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2023/2024. Wizytacja została przeprowadzona w formie stacjonarnej, zgodnie z uchwałą nr 600/2023 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 27 lipca 2023 r. w sprawie przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej. Polska Komisja Akredytacyjna po raz czwarty oceniała jakość kształcenia na wizytowanym kierunku. Poprzednia ocena została przeprowadzona w roku akademickim 2017/2018 i zakończyła się wydaniem oceny pozytywnej.

Zespół oceniający zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez Władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni, a dalszy jej przebieg odbywał się zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem. W trakcie wizytacji przeprowadzono spotkania z zespołem przygotowującym raport samooceny, osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości na ocenianym kierunku, funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz publiczny dostęp do informacji o programie studiów, pracownikami odpowiedzialnymi za umiędzynarodowienie procesu kształcenia, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, studentami oraz nauczycielami akademickimi. Ponadto przeprowadzono hospitację zajęć dydaktycznych, dokonano oceny losowo wybranych prac dyplomowych i etapowych, a także przeglądu bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępne wnioski, o których Przewodniczący zespołu oceniającego oraz współpracujący z nim eksperci poinformowali Władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek	sztuki muzyczne – 101 ECTS / 56% dyscyplina wiodące pedagogika – 48 ECTS / 27% nauki o sztuce – 31 ECTS / 17%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów / 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych/liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	135 godzin / 8 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	prowadzenie zespołów/muzyka rozrywkowa	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	58	---
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	1980	---
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	172 ECTS	---
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	102 ECTS	---
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	54 ECTS	---

Nazwa kierunku studiów	edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia drugiego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	

Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek	sztuki muzyczne – 80 ECTS / 67% dyscyplina wiodące nauki o sztuce – 24 ECTS / 20% pedagogika – 16 ECTS / 13%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry / 120 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych/liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	30 godzin / 2 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	prowadzenie zespołów / animacja kultury muzycznej	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom		
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	9	---
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	1020	---
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	118 ECTS	---
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	70 ECTS	---
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	61 ECTS	---

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu	kryterium spełnione częściowo

studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Kształcenie na kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej w murach Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej ma swoją bogatą, ponad 50-letnią tradycję. Najpierw był to kierunek o nazwie wychowanie muzyczne – od roku akademickiego możliwe było studiowanie na nim w trybie stacjonarnym 3-letnim (od roku akademickiego 1971/72), a następnie – 5-letnim (od 1973/74). Od 1.10.2001 zmienił nazwę na: edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej. Studia przyporządkowane są do dyscypliny wiodącej sztuki muzyczne w ramach dziedziny sztuki, w procentowym udziale liczby punktów ECTS dla studiów I stopnia – 56% (dla rocznika rozpoczynającego studia od roku 2021 – 51%), dla studiów II stopnia – 67%. Pozostałe dyscypliny, w których uzyskiwane są efekty uczenia się, to: pedagogika – odpowiednio: 27% (23%), 13% i nauki o sztuce – odpowiednio: 17% (15%), 20%. Zespół oceniający uznaje zasadność takiego przyporządkowania w kontekście faktu, że kształcenie przyszłych nauczycieli, animatorów, edukatorów

i dyrygentów w dużej mierze zasadza się na zdobyczach pedagogiki (szczególnie dydaktyki i metodyk przedmiotowych) i łączy wiedzę i kompetencje z zakresu nauki o sztuce (historii muzyki, literatury muzycznej itp.)

Należy zaznaczyć, że ostatni, trzeci rocznik studiów pierwszego stopnia realizuje kształcenie według starego programu.

Koncepcja kształcenia jest ściśle związana z intensywnie prowadzoną działalnością artystyczną kadry, a także z systematycznie prowadzonymi badaniami z zakresu pedagogiki i psychologii. Rozwinięcie tej kwestii ujęte jest w ocenie kryterium 4. W tym miejscu należy docenić liczne dokonania artystyczne i sukcesy kadry badawczo-naukowej kierunku, m.in. dorobek dr hab. Piotr Olecha, prof. UMCS – (International Classical Music Awards; Główna nagroda w kategorii Baroque Vocal za album CD „17th-Century Sacred Music in Wrocław”, koncerty w prestiżowych salach koncertowych w Amsterdamie i w Antwerpii), dr hab. Małgorzaty Grzegorzewicz-Rodek, prof. UMCS – (Nagroda Muzyczna „Fryderyk” za album CD „W. A. Mozart – Requiem d-moll, KV 626, Ryszard Zimak in memoriam”); prof. dr hab. Elżbiety Krzemińskiej (Grand Prix i 3 nagrody XXX Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Adwentowej i Bożonarodzeniowej w Pradze), prof. dr hab. Małgorzaty Nowak (Grand Prix w Międzynarodowym Dziecięco-Młodzieżowym Konkursie „Świat Sztuka i Morze” w Bułgarii), prof. dr hab. Moniki Mielko-Remiszewskiej i prof. dr hab. Elwiry Śliwkiewicz-Cisak (koncerty w prestiżowych salach w Nowym Jorku) i inne. Należy docenić dorobek z zakresu pedagogiki i metodologii nauczania, m. in. opracowanie Standardów Edukacji Muzycznej (2010) przez zespół pod kierunkiem dr. Andrzeja Białkowskiego, prof. UMCS, na zlecenie Polskiej Rady Muzycznej.

Organizację kształcenia i nadzór nad ocenianym kierunkiem studiów sprawuje Instytut Muzyki Wydziału Artystycznego UMCS, opiekujący się również drugim kierunkiem – jazz i muzyka estradowa. W ramach Instytutu działają: Katedra Chóralistyki i Kształcenia Wokalnego, Katedra Pedagogiki Instrumentalnej i Teorii Muzyki, jeden trzysobowy zespół badawczy, nieprzynależący do żadnej z katedr, oraz odpowiadająca za kształcenie na kierunku jazz i muzyka estradowa – Katedra Muzyki Jazzowej i Rozrywkowej. Nazwy Katedr i zakres ich odpowiedzialności nie pokrywają się z obecnie funkcjonującymi specjalnościami (brak przyporządkowania dla nowopowstałych specjalności - animacja muzyczna oraz muzyka rozrywkowa. Ta ostatnia merytorycznie powinna podlegać pod Katedrę Muzyki Jazzowej i Rozrywkowej, do której należy inny kierunek). Brak jest jednostki naukowej sprawującej opiekę nad dydaktyką w zakresie kształcenia przyszłych nauczycieli muzyki, stanowiącego zasadniczą misję kierunku. Należy wspomnieć, że zebrania katedr odbywają się rzadko, np. Katedra Chóralistyki i Kształcenia Wokalnego w roku 2023 spotkała się trzykrotnie (25.01.2023, 4.03.2023, 20.09. 2023).

Należy podkreślić, że w ramach Wydziału Artystycznego UMCS kierunek edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej wielokrotnie ewoluował. Przykładowo, w roku akademickim 2016/2017 na studiach I stopnia kształcił w jednej specjalności nauczycielskiej, zaś na studiach II stopnia – w czterech: instrumentalistyce, muzykoterapii, muzyce sakralnej i prowadzeniu zespołów. Zmieniał się także profil studiów. Zgodnie z Uchwałą Senatu Nr XXV-1.7/20 z dnia 30.09.2020 dla kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej powołano do życia studia o profilu ogólnoakademickim na poziomie I stopnia oraz na poziomie II stopnia, bez wyróżniania specjalności. Uchwałą Senatu Nr XXV-15.10/22 z dnia 30.03.2022 wyodrębniono specjalności obecne. W efekcie na obu poziomach studiów są po dwie specjalności: na studiach I stopnia: prowadzenie zespołów i muzyka

rozrywkowa, na studiach II stopnia: prowadzenie zespołów i animacja muzyczna. W nazwach specjalności nie pojawia się już komponent nauczycielski.

Uporządkowania wymaga sytuacja, w której istnieją dwa plany studiów II stopnia: jeden umieszczony na stronie internetowej Uczelni jako załącznik do Uchwały Senatu Nr XXV-1.7/20 z dnia 30.09.2020 pod nazwą: „Plan studiów obowiązujący od roku 2022/2023” (na studiach II stopnia widnieje jedna specjalność prowadzenie zespołów muzycznych) oraz dokument o tej samej nazwie (z dwoma specjalnościami) – przedstawiony w Raporcie samooceny.

Absolwent kierunku otrzymuje uprawnienia nauczycielskie jedynie w przypadku zrealizowania obu poziomów studiów na kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej. Wydane suplementy do dyplomów, które zostały sprawdzone przez Zespół, traktują, iż „absolwent studiów pierwszego stopnia jest przygotowany do prowadzenia zajęć dydaktycznych w zakresie muzyki w szkołach podstawowych (...), prowadzenia zajęć umuzykalniających w przedszkolach i placówkach pozaszkolnych...” (por. suplement do dyplomu studiów I stopnia, specjalność nauczycielska, nr 258803, wydany w 2023 roku) co przeczy deklarowanym wymaganiom o konieczności zrealizowania dwóch poziomów studiów. Sprawa wymaga skorygowania, podobnie jak kwestia określenia „specjalność nauczycielska” (por. suplement do dyplomu), której brak w odpowiednim planie studiów.

Koncepcja kierunku wpisuje się w strategiczne cele Uczelni, kładąc nacisk przede wszystkim na „zapewnienie absolwentom zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do rozpoczęcia pracy zawodowej na rynku muzycznym, w sferze kultury i pracy nauczyciela”, szeroko rozumiane „wspieranie rozwoju kultury muzycznej” i promowanie Uczelni i miasta, „dostosowywanie oferty dydaktycznej do potrzeb rynku pracy i standardów europejskich” (por. Raport Samooceny s. 16). Założenia programowe ocenianego kierunku, poprzez dużą rolę prowadzonej działalności edukacyjnej (kompetencje nauczycielskie, prace animacyjne, praktyki) oraz artystycznej (projekty artystyczne, koncerty i konkursy wykonawcze w ramach Wydziału, własna działalność artystyczna studentów) – są w naturalny sposób zorientowane na środowisko z jego różnego rodzaju potrzebami. Dowodem na to jest także współpraca osoby reprezentującej Lubelskie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli z Zespołem programowym kierunku, a także dwie załączone do dokumentacji opinie przedstawiciela Centrum Doskonalenia Nauczycieli oraz Dyrekcji Szkoły Muzycznej I i II st. Omówienie stanu faktycznego współpracy w tym zakresie podejmie kryterium 6.

Absolwent dwustopniowych studiów na kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej uzyskuje uprawnienia nauczycielskie do prowadzenia przedmiotu muzyka w szkołach ogólnokształcących wszystkich poziomów, do prowadzenia zajęć muzycznych i rytmiki w przedszkolach, a także placówkach pozaszkolnych. Jedna sylwetka absolwenta nie przewiduje zróżnicowania zgodnego ze specjalnościami, co wpływa na nie do końca sprecyzowaną i zróżnicowaną koncepcję dyplomowania (patrz kryt. 3). Brak jest w dokumentach sprecyzowanej sylwetki absolwenta studiów I stopnia oraz uprawnień absolwentów – opis ogranicza się do przytoczenia różnokierunkowych efektów uczenia się. Istnieje zatem niebezpieczeństwo, że absolwenci studiów I stopnia nie posiadają jasno sprecyzowanych uprawnień. Powołując się na wspomniany suplement do dyplomu (nr 258803) – po odjęciu wykazanych w nich uprawnień nauczycielskich pozostaje możliwość prowadzenia chórów, zespołów wokalnych i instrumentalnych w placówkach pozaszkolnych i amatorskim ruchu muzycznym, działalność muzyczna w instytucjach kultury (sformułowanie nieprecyzyjne) oraz animacja muzyczna. Rekomenduje się uporządkowanie koncepcji kierunku,

w powiązaniu z rzeczywistymi, aktualnymi specjalnościami, sylwetką absolwentów oraz przejrzystą odpowiednią formą dyplomowania.

Specyfika kształcenia na kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej, ze względu na indywidualizację oraz znaczące ukierunkowanie praktyczne, ogranicza możliwości nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, co jednak w okresie przebytej pandemii musiało mieć miejsce. Część narzędzi pracy zdalnej została na stałe wdrożona do zasobu środków w zakresie dydaktyki i organizacji nauczania.

Na trzyletnich studiach pierwszego stopnia zaplanowano do realizacji łącznie 43 efekty uczenia się, w tym: 13 w zakresie wiedzy, 16 dotyczących umiejętności oraz 14 odnoszących się do kompetencji społecznych. Dla dwuletnich studiów drugiego stopnia zdefiniowano łącznie 34 efekty, w tym odpowiednio: 14, 12, 8.

Efekty uczenia się na studiach pierwszego stopnia w zakresie wiedzy generalnie zgodne są z koncepcją i celami kształcenia, stosują jednak nieprecyzyjne sformułowania, o czym poniżej. Określają m.in. wiedzę z zakresu „tendencji rozwojowych w ramach dyscyplin muzycznych i edukacji muzycznej” (K_W02), „kierunki w rozwoju historii muzyki, w tym reprezentatywne dzieła i podstawowy repertuar związany z kierunkiem studiów” (K_W03), a z obszaru kształcenia nauczycielskiego – znajomość „dydaktyki ogólnej, metodyki nauczania muzyki i projektowania działań edukacyjnych w odniesieniu do poszczególnych etapów edukacyjnych” (K_W13). Sformułowania niektórych efektów są nieadekwatne do założeń, np. znajomość zagadnień „muzyki tradycyjnej, sposoby jej tworzenia, analizowania, wykonywania, interpretowania i improwizowania repertuaru” (K_W01), który to efekt pokrywa 25 przedmiotów – nominalnie winien odnosić się do muzyki ludowej, a według wyjaśnień udzielonych Zespołowi – miał w założeniu odnosić się do muzyki klasycznej, której brak w treści pozostałych efektów. Korekty wymagają także sformułowania odnoszące się do pojęć: „dziedzina”, „dyscyplina”, np. w przypadku efektów studiów II stopnia: (K_W01) w „różnych dziedzinach sztuk muzycznych”, (K_W06) „...trendy rozwojowe dotyczące dyscyplin muzycznych”, a także nie do końca jasne sformułowania: (K_U02) „...interpretować utwory reprezentujące (...) tradycje wykonawcze” - wszak utwory same z siebie nie reprezentują tradycji wykonawczych, (K_U06) „projektować i realizować zadania związane z problemami badawczymi”, (K_U06) – „zakresu sztuk muzycznych i edukacji muzycznej”, (K_U09) „...zagadnień dyscyplin muzycznych i edukacji artystycznej...” i in.

Rekomenduje się przemyślenie stopnia uszczegółowienia efektów w obrębie stopnia I i II – w zakresie wiedzy o realizacji prac artystycznych na poziomie 6 PRK zdefiniowane są dwa efekty (K_W01 i K_W02), zaś na poziomie 7 PRK – aż sześć, w tym efekt K_W02 „elementy dzieła muzycznego oraz ich znaczenie w improwizacji w sztukach muzycznych”. Pomijając nieprecyzyjność ostatniego sformułowania, ten efekt jest bazowy i winien pojawić się już na poziomie 6 PRK, a nie dopiero na studiach magisterskich. Kierunkowe i przedmiotowe efekty uczenia się z reguły są zgodne z odpowiednim poziomem PRK, jednak w wielu przypadkach brak jest zróżnicowania danej kompetencji między 6 PRK i 7 PRK, np.: K_W04 na stopniu pierwszym/ K_W13 na stopniu drugim; K_W02 („tendencje rozwojowe w ramach dyscyplin muzycznych i edukacji muzycznej”)/ K_W06 („główne trendy rozwojowe dotyczące dyscyplin muzycznych”); K_W08 („zagadnienia współczesnego życia muzycznego”)/ K_W09 („zagadnienia współczesnego życia muzycznego oraz rolę...”); K_W11 / K_W12; K_W10 / K_W14. Zespół oceniający widzi potrzebę skorygowania sformułowań kierunkowych efektów uczenia się pod kątem ich zgodności z właściwym poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Efekty w zakresie umiejętności na studiach I stopnia koncentrują się na wyborze i opracowaniu utworu (K_U01), prawidłowym technicznie wykonawstwie (K_U02 – K_U04), improwizowaniu akompaniamentu (K_U06), doskonaleniu wykonawstwa, rozwoju ekspresji artystycznej. Stosunkowo niewiele jest efektów dotyczących pracy z zespołem i w zespole, która ściśle wiąże się ze specyfiką kierunku. Efekty w zakresie umiejętności na studiach II stopnia – są w większym stopniu związane z prowadzeniem zespołów i pracą metodyczną.

Efekty uczenia się przynależne do zakresu kompetencji społecznych postulują świadomość i umiejętność werbalizacji własnych sądów, samooceny i dążenia do profesjonalizmu. Efekty uczenia się zostały sformułowane w sposób zrozumiały, co pozwala na stworzenie właściwego systemu ich weryfikacji. Efekty uczenia się są specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinach, do których oceniany kierunek został przyporządkowany i odpowiadają zakresowi działalności artystyczno-naukowej nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni. Komunikowanie się w języku obcym na poziomie B2 oraz B2+ określają odpowiednio efekty: K_U15 na studiach I stopnia oraz K_U10 na studiach II stopnia. Wykaz efektów przedmiotowych i odpowiadających im efektów kierunkowych w sposób przejrzysty i klarowny jest zamieszczony w każdym z sylabusów, co należy w dużym stopniu docenić.

Studenci kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej uzyskują uprawnienia do wykonywania zawodu nauczyciela po zrealizowaniu studiów pierwszego i drugiego stopnia. W ten sposób uzyskane efekty uczenia się odpowiadają wymaganiom standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela - zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. i zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardzie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej są zgodne z misją i strategią uczelni i mieszczą się w dyscyplinach wykazanych w Raporcie samooceny, do których przyporządkowano oceniany kierunek. Cele kształcenia są związane z prowadzoną w ramach Wydziału Artystycznego działalnością naukową i artystyczną, zgodnie z dokonany przyporządkowaniem. Koncepcja kształcenia jest silnie związana z wymogami otoczenia – zarówno w swym komponencie edukacyjnym, jak artystycznym. W ramach Wydziału narzędzia zdalnego nauczania i uczenia się zostały przetestowane podczas okresu restrykcji pandemicznych, obecnie nauka w bezpośrednim kontakcie pozostaje dominującą formą pracy.

Ze względu na fakt częstych zmian w programie obu poziomów studiów poprzez uruchamianie i wygaszanie specjalności, zatraciła się ważność komponentu nauczycielskiego ocenianego kierunku i nastąpiło pewne nieuporządkowanie, o czym świadczą m.in.:

1. brak odniesienia do kwestii nauczania przedmiotów muzycznych w nazwach dwóch istniejących specjalności na poziomie studiów pierwszego stopnia (prowadzenie zespołów i muzyka rozrywkowa) oraz dwóch istniejących specjalności na poziomie studiów drugiego stopnia (prowadzenie zespołów i animacja muzyczna);
2. nieistniejąca pod względem formalnym nazwa „specjalność nauczycielska” funkcjonuje w ramach suplementów do dyplomów (o czym wspomniano wyżej);
3. zdarzają się suplementy do dyplomów, w których zawarta jest informacja o uzyskiwaniu uprawnień nauczycielskich po ukończeniu studiów pierwszego stopnia (por. suplement do dyplomu studiów I stopnia, specjalność nauczycielska, nr 258803, wydany w 2023 roku), co przeczy deklarowanym w Raporcie samooceny wymaganiom o konieczności zrealizowania dwóch poziomów studiów;
4. brak odpowiedniej jednostki naukowej (katedry lub zakładu) odpowiadającej za problematykę kształcenia nauczycieli muzyki;
5. brak wymogu lekcji pokazowej w ramach procesu dyplomowania osób wybierających ścieżkę kształcenia nauczycielskiego.

Częste zmiany w programach sprawiły sytuację, w której

6. brak jest czytelnie sformułowanej sylwetki absolwenta wybieranej specjalności studiów pierwszego i studiów drugiego stopnia; w obecnym ujęciu stanowi ona sumę pojedynczych zaplanowanych efektów uczenia się, nie zaś założoną przez Wydział modelową sylwetkę, będącą odpowiedzią na pytanie „kim ma być absolwent, jakich zadań powinien się podejmować po zakończeniu studiów i jakie przewidywane są dla niego uprawnienia”;
7. brak jest spójnej i konsekwentnej koncepcji dyplomowania studentów kończących studia pierwszego i studia drugiego stopnia na różnych specjalnościach, o czym więcej w kryt. 3;
8. brak czytelnego zakresu odpowiedzialności merytorycznej za dwie powstałe specjalności: *muzyka rozrywkowa* na studiach pierwszego stopnia oraz *animacja muzyczna* na studiach drugiego stopnia.

Inne zauważone nieprawidłowości:

9. w przestrzeni publicznej istnieją dwa plany studiów II stopnia: jeden umieszczony na stronie internetowej Uczelni jako załącznik do Uchwały Senatu Nr XXV-1.7/20 z dnia 30.09.2020 pod nazwą: „Plan studiów obowiązujący od roku 2022/2023” (na studiach II stopnia widnieje jedna specjalność prowadzenie zespołów muzycznych) oraz dokument o tej samej nazwie (z dwoma specjalnościami) – przedstawiony w Raporcie samooceny.
10. sformułowania efektów uczenia się zawierają pojęcia takie, jak: „dziedzina sztuki”, „dyscyplina”, które są stosowane wymiennie, zakres pojęcia „muzyka tradycyjna” nie jest adekwatny do zamierzonego, co wyjaśniono podczas wizytacji. Pojęcie „edukacji muzycznej” traktowane jest rozłącznie w stosunku do pojęcia dyscypliny (K_W02).
11. Sformułowanie kierunkowych efektów uczenia się w kilku wypadkach nie są zgodne z właściwym poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji i nie są zróżnicowane między poziomem 6 PRK i 7 PRK.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano

Rekomendacje

1. Wprowadzić wybraną formę odniesienia do komponentu nauczycielskiego w nazwach funkcjonujących specjalności na obu poziomach studiów (odniesienie do zastrzeżenia nr 1);
2. uporządkować kwestię sformułowań w wydawanych suplementach do dyplomów pod kątem funkcjonujących na kierunku nazw specjalności (odniesienie do zastrzeżenia nr 2);
3. uporządkować kwestię sformułowań w wydawanych suplementach do dyplomów, odnośnie uzyskiwanych uprawnień nauczycielskich po ukończeniu studiów pierwszego stopnia (odniesienie do zastrzeżenia nr 3);
4. uporządkować istniejące w przestrzeni publicznej dwa plany studiów II stopnia: jeden umieszczony na stronie internetowej Uczelni jako załącznik do Uchwały Senatu Nr XXV-1.7/20 z dnia 30.09.2020 pod nazwą: „Plan studiów obowiązujący od roku 2022/2023” (na studiach II stopnia widnieje jedna specjalność prowadzenie zespołów muzycznych) oraz dokument o tej samej nazwie (z dwoma specjalnościami) – przedstawiony w Raporcie samooceny (odniesienie do zastrzeżenia nr 9).

Zalecenia

1. dostosować zakres merytorycznej odpowiedzialności katedr do problematyki kształcenia nauczycieli muzyki i obszarów istniejących specjalności (odniesienie do zastrzeżenia nr 4 i nr 8);
2. wprowadzić wymóg ocenianej lekcji pokazowej jako składowej procesu dyplomowania osób wybierających ścieżkę kształcenia nauczycielskiego na studiach pierwszego oraz drugiego stopnia (odniesienie do zastrzeżenia nr 5);
3. sformułować czytelną sylwetkę absolwenta studiów pierwszego stopnia i absolwenta studiów drugiego stopnia w ramach każdej ze specjalności wraz z uprawnieniami (odniesienie do zastrzeżenia nr 6);
4. stworzyć spójną i adekwatną do wybieranej specjalności koncepcję dyplomowania osób kończących studia pierwszego oraz drugiego stopnia (odniesienie do zastrzeżenia nr 7 i nr 5);
5. sformułować efekty uczenia się zgodnie z aktualnym *ususem* pojęć takich, jak „muzyka tradycyjna”, „dziedzina sztuki”, „dyscyplina”, „edukacja muzyczna” – tak, by zakres terminów był czytelny (odniesienie do zastrzeżenia nr 10);
6. zróżnicować kierunkowe efekty uczenia się między poziomem 6 i 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji (odniesienie do zastrzeżenia nr 11).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

W planie studiów kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej na studiach pierwszego i drugiego stopnia zajęcia przyporządkowane są do trzech grup. Grupę A stanowi blok przedmiotów obowiązkowych, w tym przedmiotów kierunkowych (tzw. blok A1; na studiach I stopnia są to m.in. *historia muzyki, literatura muzyczna, kształcenie słuchu, harmonia, chór, emisja głosu indywidualna, fortepian z nauką akompaniamentu i improwizacją, dyrygowanie z czytaniem partytur*. Na studiach II stopnia – są to m.in. *specjalistyczna literatura muzyczna, seminarium prelekcji i krytyki, propedeutyka*

kompozycji i aranżacji, rytmika, dyrygowanie, chór). W ramach bloku przedmiotów obowiązkowych znajdują się także przedmioty pedagogiczne i dydaktyczne (tzw. blok A2; na studiach I stopnia – są to m.in. *psychologia, pedagogika, podstawy dydaktyki, emisja głosu zbiorowa, metodyka edukacji muzycznej na etapie przedszkolnym i wczesnoszkolnym*; na studiach II stopnia – są to m.in. *dydaktyka muzyczna, metodyka edukacji muzycznej na etapie ponadpodstawowym, metodologia badań pedagogicznych, metodyka prowadzenia zespołów*). Grupę B stanowi blok przedmiotów wybieralnych, m.in. specjalnościowych. Na studiach I stopnia student wybiera jedną z dwóch specjalności (prowadzenie zespołów lub muzykę rozrywkową; w ramach których czeka go 5 przedmiotów o łącznej wartości 33 punktów ECTS). W specjalności prowadzenie zespołów student podejmuje następujące przedmioty: *śpiew lub instrument* (60 godz. - 12 ECTS), *instrumenty szkolne* (30 godz. - 2 ECTS), *zespół muzyczny* (15 godz. - 2 ECTS), *czytanie i analiza partytur* (30 godz. - 2 ECTS), *dyplom artystyczny – dyrygowanie* (30 godz. - 15 ECTS). W specjalności muzyka rozrywkowa student podejmuje następujące przedmioty: *śpiew z elementami improwizacji lub instrument z elementami improwizacji* (30 godz. - 8 ECTS), *interpretacja piosenki lub interpretacja utworów muzyki popularnej* (30 godz. - 2 ECTS), *zespół muzyczny world music z elementami improwizacji* (45 godz. - 6 ECTS), *czytanie i analiza partytur muzyki rozrywkowej* (30 godz. - 2 ECTS), *dyplom artystyczny – śpiew lub dyplom artystyczny – instrument* (30 godz. - 15 ECTS). Obok przedmiotów specjalnościowych można wybrać tematykę *seminarium licencjackiego* (11 ECTS), *język obcy* (8 ECTS) i *wykład ogólnouniwersytecki* (2 ECTS). Na studiach II stopnia student wybiera jedną z dwóch specjalności (prowadzenie zespołów lub animacja kultury muzycznej; w każdej z nich czekają go 4 przedmioty o łącznej wartości 20 punktów ECTS). W specjalności prowadzenie zespołów student podejmuje następujące przedmioty: *muzykę w pryzmacie interdyscyplinarnym* (30 godz. - 3 ECTS), *czytanie partytur* (30 godz. - 2 ECTS), *praktykę wykonawczą - instrument lub praktykę wykonawczą - śpiew* (60 godz. - 16 ECTS) oraz *magisterski dyplom artystyczny – dyrygowanie* (30 godz. - 18 ECTS). W specjalności animacja kultury muzycznej student podejmuje następujące przedmioty: *animację kultury muzycznej* (45 godz. - 4 ECTS), *organizację pracy artystycznej* (15 godz. - 1 ECTS), *instrument lub śpiew* (45 godz. - 14 ECTS) oraz *dyplomową prezentację artystyczną* (45 godz. - 20 ECTS). Obok przedmiotów specjalnościowych można wybrać *proseminarium magisterskie* (2 ECTS), *seminarium magisterskie* (14 ECTS), *język obcy* (4 ECTS) i *wykład ogólnouniwersytecki* (2 ECTS).

Ostatnią grupę przedmiotów stanowią praktyki. Na studiach pierwszego stopnia są to: *praktyka ogólnopedagogiczna* (30 godzin - 2 ECTS), *praktyka w zakresie edukacji muzycznej* (70 godzin – 4 ECTS) i *praktyka w zespole muzycznym* (35 godzin - 2 ECTS). Na studiach drugiego stopnia są to: *praktyka w zakresie muzyki na etapie ponadpodstawowym* i *praktyka w zespole muzycznym* (obie w wymiarze po 15 godz. – po 1 ECTS). Analiza treści programowych zawartych w sylabusach wykazała, że są one zgodne z założeniami dla poszczególnych praktyk efektami uczenia się oraz uwzględniają obecny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie sztuk muzycznych.

Treści programowe są ściśle powiązane z założeniami poszczególnych przedmiotów. Zdarzają się jednak przypadki niejasnego powiązania treści z wykazywanym efektem uczenia (np. efekt na studiach I stopnia K_W01 – w powiązaniu z treściami przedmiotów: *akordeon czy interpretacja muzyki popularnej*). Treści programowe są specyficzne dla zajęć tworzących program kierunku, choć niekiedy nie odnoszą się do specjalności i misji kierunku - np. zajęcia z literatury muzycznej, których treści pomijają wiedzę z zakresu literatury dla zespołów szkolnych, a także literatury bazowych współczesnych kompozytorów polskiej chóralistyki (A. Koszewski, J. Łuciuk, J. Świder, P. Łukaszewski, R. Twardowski), a w zamian za to przekazują informacje o utworach symfonicznych lub

instrumentalnych H. Villa-Lobosa, F. Poulenc'a czy I. Strawińskiego. Polecana bibliografia przedmiotu obejmuje trzy pozycje J. Chomińskiego (w tym starą *Historię harmonii i kontrapunktu*, Kraków 1954), pomija natomiast użyteczne i czytelne opracowania (np. D. Gwizdalanki, M. Wozaczyńskiej, D. Szlagowskiej oraz literaturę chórów szkolnych). Treści przedmiotu *specjalistyczna literatura muzyczna* prowadzonego na studiach II stopnia skomasowane są w pierwszym semestrze do całego tysiąclecia rozwoju muzyki wielogłosowej, w drugim zaś dotyczą bardziej zagadnień filozofii muzyki i estetyki niż kierunku kształcącego przyszłych nauczycieli (świadczy o tym także wymagana bibliografia licząca 27 obowiązkowych i 8 uzupełniających pozycji). Rekomenduje się zatem bardziej uważne dostosowanie wykładanych treści do rzeczywistych potrzeb studentów, w kontekście wybieranych przez nich specjalności.

W planach studiów pierwszego stopnia znajdują się przedmioty o nazwach łączonych, np. *dyrygowanie z czytaniem partytur*, *fortepian z nauką akompaniamentu i improwizacją*. W ocenie zespołu treści tak ujmowanych przedmiotów nie są w pełni realizowane na zajęciach, szczególnie, że niektóre z nich (np. *dyrygowanie z czytaniem partytur*) odbywają się w dwuosobowych grupach. Rozgraniczenie treści programowych i skonstruowanie jednolitych przedmiotów, pozytywnie wpłynęłoby na spójniejszą ich realizację. Zarówno na poziomie studiów pierwszego stopnia, jak i studiów drugiego stopnia treści programowe uwzględniają wyniki intensywnej działalności artystycznej i naukowej uczelni w zakresie prowadzenia zespołów, animacji muzycznej, działalności nauczycielskiej i dydaktycznej, pracy z dziećmi i młodzieżą, pracy z zespołami różnego typu, także z zespołami muzyki rozrywkowej. Treści programowe z zakresu kształcenia nauczycielskiego są zgodne z wymogami ustawowymi.

Sylabusy oraz matryce przygotowane przez Władze kierunku są bardzo klarowne i czytelnie ukazują drogę osiągania kierunkowych efektów uczenia się w ramach poszczególnych przedmiotów. Należy docenić stosowany przez Uczelnię system elektronicznego dostępu do jednolitej formy sylabusów. Dodatkowym atutem jest wskazanie koordynatora każdego z przedmiotów, opracowującego tzw. sylabus ogólny; szczegółowy rozdział treści programowych, literatura przedmiotu i wymagania - są opracowywane przez poszczególnych wykładowców i zamieszczane w formie sylabusów szczegółowych.

Analizując pokrycie założonych efektów uczenia się poszczególnymi przedmiotami należy dojść do wniosku, że w większości przypadków jest ono spójne, przemyślane i kompletne. Zauważyć należy w kilku przypadkach znikomą liczbę zakładanych efektów z zakresu wiedzy - szczególnie w odniesieniu do przedmiotów metodycznych, które na danym etapie kształcenia same w sobie są przecież syntezą umiejętności i kompetencji z konkretną wiedzą. Przykładowo na studiach pierwszego stopnia: *metodyka prowadzenia zespołów* zakłada realizację jedynie efektu wiedzy K_W03, a wydaje się, że powinna realizować co najmniej kolejne trzy efekty (K_W01, K_W06, K_W07); *metodyka edukacji muzycznej na etapie przedszkolnym i wczesnoszkolnym* oraz *metodyka muzyki w kl. IV-VIII* - realizują jedynie K_W13, a wydaje się, że powinny realizować co najmniej jeszcze K_W02, K_W05, K_W06, K_W08. Przedmiot *literatura muzyczna* w zakresie wiedzy realizuje tylko efekty K_W07 i K_W08, a wydaje się, że powinien także przewidzieć K_W03, jako najbardziej zbieżny z celem tego typu przedmiotów. Rekomenduje się ponowną weryfikację efektów uczenia się (szczególnie z zakresu wiedzy) w ramach poszczególnych przedmiotów.

Zajęcia na kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej prowadzone są w trybie stacjonarnym, w formie wykładów, ćwiczeń, laboratoriów, konwersatoriów, seminariów - indywidualnie, grupowo i zbiorowo - w zależności od specyfiki zajęć. W planie studiów widnieje

w niektórych wypadkach zapis: „Liczba osób w grupie na zajęciach indywidualnych” i tak na studiach pierwszego stopnia w grupie 2-osobowej odbywa się *emisja głosu indywidualna, dyrygowanie z czytaniem partytur*. Na studiach drugiego stopnia w grupie 2-osobowej odbywa się *improwizacja*, w grupie 4-osobowej – *propedeutyka kompozycji i aranżacji*. W ocenie zespołu niefortunne jest zaliczanie przedmiotów realizowanych jako grupowe do indywidualnych i rekomenduje się korektę tego przyporządkowania.

Studia pierwszego stopnia trwają 3 lata, podczas których program studiów umożliwia uzyskanie 180 punktów ECTS. Studia drugiego stopnia trwają 2 lata i można uzyskać 120 punktów ECTS. Programy studiów obejmują zajęcia związane z prowadzoną w Uczelni działalnością artystyczną i naukową w dyscyplinach, do których przyporządkowany jest oceniany kierunek – w tym zakresie wymogi są spełnione. Punkty ECTS na ogół ustalane są prawidłowo, zgodnie z nakładem godzin pracy studenta. W wielu sytuacjach jednak istnieją rozbieżności w ramach dokumentacji. Przykładowo - ogólna liczba punktów ECTS, jaką student uzyskuje z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich wykazana w Raporcie samooceny wynosi dla studiów pierwszego stopnia 172 punkty ECTS, dla studiów drugiego stopnia 118 punktów ECTS. Sylabusy przedmiotowe natomiast ujmują drastycznie różne liczby, uwzględniające samodzielną pracę studentów. I tak przykładowo przedmiot *dyrygowanie* (1 rok II stopnia) ma wartość 5 punktów ECTS, na co składa się 0,6 punktu uzyskanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich, a 4,4 punktu ECTS – w ramach samodzielnej pracy. Innym przykładem jest *magisterski dyplom artystyczny* oszacowany na 18 punktów ECTS, z których zaledwie 1,2 punktu ECTS uzyskiwanych jest z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich, a aż 16,8 punktów ECTS – samodzielnie. Zsumowanie zatem liczby godzin i liczby punktów ECTS uzyskanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich daje w efekcie wynik dużo niższy niż wykazany w Raporcie. Rekomenduje się skorygowanie tych wartości.

Należy zwrócić uwagę także na liczne przypadki nieuzasadnionego oszacowania liczby punktów ECTS przypisanych do zajęć realizowanych w tym samym wymiarze godzinowym, np. realizowane w pierwszym semestrze studiów drugiego stopnia niżej wymienione przedmioty mają ten sam wymiar 15 godzin, ale różną liczbę punktów ECTS: *dyrygowanie* (5 punktów ECTS dla obu specjalności), *propedeutyka kompozycji* (2 punkty ECTS), *praktyka wykonawcza - śpiew* (5 punktów ECTS), *animacja kultury muzycznej* (1 punkt ECTS, przedmiot specjalnościowy). Innym przykładem jest zbyt duża liczba punktów ECTS przydzielona dla przedmiotów dyplomowych. I tak na specjalności prowadzenie zespołów *magisterski dyplom artystyczny – dyrygowanie* – ma wartość aż 18 punktów ECTS (przy wymiarze 30 godzin), zaś *praktyka wykonawcza - instrument* (lub *śpiew*) – 16 punktów ECTS (przy wymiarze 60 godzin). Na specjalności animacja kultury muzycznej – *dyplomowa prezentacja artystyczna* – ma wartość aż 20 punktów ECTS (przy wymiarze 45 godzin), zaś *instrument* lub *śpiew* – 14 punktów ECTS (przy wymiarze 45 godzin). Tak wysoka liczba punktów nie jest uzasadniona w kontekście treści programowych czy form weryfikacji deklarowanych w sylabusach, a także w kontekście stosunkowo niewielkiej liczby 4 punktów ECTS dla przedmiotu specjalnościowego - *animacji kultury muzycznej*. Kwestię wysokiej liczby punktów ECTS dla niektórych przedmiotów tłumaczono faktem, że są to przedmioty dyplomowe oraz koniecznością rozdzielenia semestralnego limitu 30-stu punktów ECTS na niedużą liczbę przedmiotów na ostatnim semestrze. Zespół stoi jednak na stanowisku, że liczba punktów ECTS w kilku przypadkach jest przeszacowana – student, w ciągu ostatniego roku studiów drugiego stopnia, musiałby np. poświęcić na realizację *dyplomowej prezentacji artystycznej* aż 500-600 godzin, co jest nierealne. Zespół zaleca przydzielanie skorygowanej, niezawyżonej liczby punktów ECTS, biorąc pod uwagę realny nakład pracy studenta.

Na studiach pierwszego stopnia, zgodnie z programem studiów, student uzyskuje wymagane 30% punktów ECTS w ramach przedmiotów wybieralnych, zaś na studiach drugiego stopnia – 51%. W liczbie przedmiotów wybieralnych mieszczą się przedmioty specjalnościowe, a także *lektoraty, seminarium pracy licencjackiej lub magisterskiej* oraz jeden *wykład ogólnouczelniany*.

Studenci mają możliwość kształcenia w zakresie języków obcych na odpowiednim poziomie (B2 dla studiów pierwszego stopnia, B2+ dla studiów drugiego stopnia), wybierając język obcy z szerokiej oferty językowej Centrum Nauczania i Certyfikacji Języków Obcych UMCS. Do wyboru są następujące lektoraty: angielski, francuski, hiszpański, niemiecki, rosyjski, włoski, z których największą popularnością cieszy się język angielski.

Metody kształcenia na odległość nie są stosowane w ramach ocenianego kierunku, ze względu na charakter artystycznych przedmiotów, szczególnie przedmiotów kształcenia indywidualnego. Umiejętność posługiwania się platformą Microsoft TEAMS była powszechnie wykorzystywana w czasie pandemii, obecnie – stosuje się ją w ramach dydaktyki jako użyteczne narzędzie komunikacji, archiwizacji prac etapowych, a także jako platformę zdalnych spotkań zespołów i komisji.

Realizowany program studiów zapewnia wykształcenie absolwenta przygotowanego do pracy w charakterze nauczyciela muzyki w szkołach ogólnokształcących, pod warunkiem realizacji całego, dwustopniowego cyklu kształcenia. Uwzględnione zostały wszystkie zajęcia przewidziane dla poszczególnych bloków: A1 – przygotowania merytorycznego do nauczania pierwszego przedmiotu, B - przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, C – podstaw dydaktyki i emisji głosu, D - przygotowania dydaktycznego do nauczania pierwszego przedmiotu lub prowadzenia pierwszych zajęć. Liczba godzin jest zgodna z obowiązującymi przepisami. W takim przypadku liczba przedmiotów kształcenia nauczycielskiego (m.in. *psychologia, pedagogika, dydaktyka*, różnego typu metodyki oraz praktyki) jest zgodna z wymogami ustawowymi. opracowanie jakiejś formy weryfikacji efektów uczenia się studiów pierwszego stopnia z zakresu kształcenia nauczycielskiego podczas rekrutacji kandydatów na studia drugiego stopnia – w przypadku ewentualnych kandydatów - absolwentów innych kierunków. Sprawa ta będzie omówiona w kryterium 3. Praktyki (*praktyka ogólnopedagogiczna, praktyki metodyczne w zakresie edukacji muzycznej, praktyki w zespole*) odbywają się w różnych placówkach. Miejsca, w których odbywają się praktyki pedagogiczne wskazują zainteresowani studenci. Z ramienia Uczelni poszczególnymi praktykami opiekują się koordynatorzy, zaliczając na podstawie dzienników praktyk. Nie odbywają się lekcje pokazowe kończące przedmiot.

Metody kształcenia stosowane przez wykładowców ocenianego kierunku są dostosowane do różnego typu zajęć i założonych treści programowych. Na zajęciach o charakterze ćwiczeń artystycznych (*dyrygowanie, zajęcia z instrumentu, śpiew, chór, zajęcia muzyczno-ruchowe* i inne) dominują: autoekspresja twórcza, ćwiczenia przedmiotowe, konsultacje, objaśnienie, opis, a także warsztaty grupowe i zajęcia z użyciem komputera. Na konwersatoriach i seminariach (*kształcenie słuchu, harmonia, literatura muzyczna, metodyki*) stosuje się dyskusję dydaktyczną, debatę, sporządzanie projektów indywidualnych i zbiorowych. Wykłady informacyjne, konwersatoryjne i problemowe (np. *psychologia, dydaktyka, zagadnienia historii kultury*) uzupełniają paletę stosowanych metod. Zależnie od przedmiotu stosuje się odpowiednio dobrane metody, celem osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. W nauczaniu zasadniczo stosowane są właściwie dobrane narzędzia i środki, mające na celu osiągnięcie założonych efektów uczenia się. Zespół oceniający wizytował 7 zajęć, w tym 6 na studiach pierwszego stopnia i 1 na studiach drugiego stopnia. Poziom merytoryczny większości hospitowanych zajęć był dobry, choć w kilku przypadkach należałoby wprowadzić bardziej

zróżnicowane i nowoczesne metody pracy (np. *rytmika, literatura muzyczna*). Zauważono, że zdarza się niekiedy wyraźny rozdzźwięk w poziomie kompetencji i wiedzy studentów w ramach jednej grupy, np. na zajęciach z harmonii (studia pierwszego stopnia), gdzie zróżnicowanie studenckich doświadczeń w ewidentny sposób wpływało negatywnie na efektywność zajęć. W takich przypadkach rekomenduje się podział na grupy zajęciowe, zgodnie ze stopniem zaawansowania studentów. Szczegóły dotyczące hospitowanych zajęć znajdują się w załączniku nr 5 Raportu.

Kierunek edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej z natury jest nakierowany na przygotowanie do przyszłej pracy w środowisku – w charakterze nauczycieli, animatorów muzycznych, dyrygentów chórów i kierowników różnych typów zespołów muzycznych, w tym zespołów muzyki rozrywkowej. Z tego względu niezwykle ważnym składnikiem kształcenia są praktyki – zarówno w formie zajęciowej praktyki wykonawczej (na studiach pierwszego stopnia – *chór, zespół muzyczny, instrumenty szkolne, dyplom artystyczny*; na studiach drugiego stopnia – *chór, rytmika, praktyka wykonawcza – instrument/ śpiew, dyplomowa prezentacja artystyczna*), jak i zajęć wyodrębnionych w bloku „praktyki” (na studiach pierwszego stopnia – łącznie 135 godzin: *praktyka ogólnopedagogiczna – 30 godzin, praktyka w zakresie edukacji muzycznej – 70 godzin, praktyka w zespole muzycznym – 35 godzin*; na studiach drugiego stopnia – łącznie 30 godzin: *praktyka w zakresie muzyki na etapie ponadpodstawowym – 15 godzin, praktyka w zespole muzycznym – 15 godzin*). Realizacja praktyk weryfikowana jest dziennikiem praktyk i oceną ze strony osoby prowadzącej praktykę (nauczyciela lub dyrygenta zespołu). Taki dziennik praktyk jest przedkładany w Dziekanacie i stanowi podstawę zaliczenia przedmiotu. Nie ma miejsca hospitacja ani lekcja dyplomowa oceniana przez nauczyciela akademickiego.

Miejsca praktyk studenci wybierają sami, po konsultacji z doświadczonym opiekunem praktyk z ramienia Uczelni. Należy docenić, że opiekunem danej praktyki jest wykładowca prowadzący zajęcia z odpowiedniej metodyki. Praktyki posiadają własne, precyzyjnie opracowane sylabusy umieszczone w katalogu sylabusów. Poza dedykowanymi dla praktyk zajęciami, studenci uczestniczą w wielu projektach artystycznych organizowanych przez Instytut, które mają dla nich wysoki walor edukacyjny i artystyczny, dzięki czemu przygotowani są do aktywnego uczestniczenia i kreowania życia muzycznego miasta i regionu. Sekwencja praktyk nie jest podsumowywana wybraną zbiorczą formą weryfikacji kompetencji (np. lekcją dyplomową), praktyki też nie są hospitowane przez opiekuna praktyk. Rekomenduje się wprowadzenie jakiejś jasno określonej formy nadzoru merytorycznego ze strony Uczelni nad odbywanymi praktykami; zalecenie dotyczące wprowadzenia lekcji pokazowej jako komponentu dyplomu będzie omówione dokładniej w kryterium 3. Indywidualizacja procesu nauczania umożliwia elastyczne dostosowanie wykładanych treści do aktualnych potrzeb studenta. Na studiach nie kształciła się jeszcze osoba z niepełnosprawnością, od strony formalnej Uczelnia jest przygotowana na taki wypadek (por. § 5 oraz § 26 Regulaminu studiów). Na chwilę obecną nie jest przewidziana specjalna ścieżka kształcenia dla osób o szczególnych potrzebach edukacyjnych, nie jest także dostosowany budynek Instytutu Muzyki w tym zakresie (patrz kryterium 5). Władze Instytutu deklarują otwartość i gotowość indywidualnego podejścia i pochylenia się nad takim przypadkiem w sytuacji, gdy pojawi się osoba z niepełnosprawnością.

Organizacja procesu nauczania jest prowadzona w sposób prawidłowy: dobrze rozplanowane zajęcia pozwalają studentom na efektywne wykorzystanie czasu; zarówno zajęcia zbiorowe, jak indywidualne są planowane przez Władze kierunku, a ich rozkład umożliwia dobre wykorzystanie czasu i samodzielną pracę studenta. Zadania praktyczne są sprawdzane przez pedagogów na bieżąco; prace pisemne – sprawdzane i oceniane systematycznie.

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w zakresie kształcenia nauczycielskiego jest generalnie zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, jednak zespół oceniający zwraca uwagę na ściślejszy merytoryczny nadzór nad realizacją zewnętrznych praktyk przez odpowiedniego nauczyciela akademickiego np. w formie hospitacji zajęć i lekcji dyplomowej.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Pokrycie założonych efektów uczenia się poszczególnymi przedmiotami jest generalnie spójne, przemyślane i kompletne. Zespół zauważył następujące uchybienia:

1. W przypadku przedmiotów metodycznych założono znikomą liczbę efektów z zakresu wiedzy. Zespół oceniający zauważa, że przedmioty z zakresu metodyki są szczególnie ważne dla studentów kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej, gdyż to w ich ramach właśnie dokonuje się synteza posiadanych umiejętności i kompetencji z konkretną wiedzą. Obecnie na studiach pierwszego stopnia *metodyka prowadzenia zespołów* zakłada realizację jedynie jednego efektu w zakresie wiedzy K_W03, *metodyka edukacji muzycznej na etapie przedszkolnym i wczesnoszkolnym* oraz *metodyka muzyki w kl. IV-VIII* – realizują jedynie efekt K_W13.
2. W planie studiów widnieje przy niektórych zajęciach (na studiach pierwszego stopnia np. przy zajęciach *emisji głosu indywidualnej*, a także *dyrygowanie z czytaniem partytur*) nieprecyzyjne sformułowanie: „liczba osób w grupie na zajęciach indywidualnych” W ocenie zespołu mylące jest zaliczanie przedmiotów realizowanych jako grupowe do indywidualnych.
3. Punkty ECTS generalnie odpowiadają nakładowi pracy studenta, jednak zespół stwierdził istnienie rozbieżności pomiędzy liczbą punktów ECTS, jaką student uzyskuje z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich wykazaną w Raporcie samooceny a wartościami wynikającymi z sylabusów przedmiotowych. Raport wskazuje bardzo wysoką ogólną liczbę wspomnianych punktów ECTS (dla studiów pierwszego stopnia – 172, dla studiów drugiego stopnia – 118). W sylabusach przedmiotowych ukazywane są punkty rozbite każdorazowo na dwie wartości: punkty uzyskane z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich oraz punkty uwzględniające samodzielną pracę studentów). I tak przykładowo przedmiot *dyrygowanie* (1 rok II stopnia) ma wartość 5 punktów ECTS, na co składa się 0,6 punktu uzyskanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich, a 4,4 punktu ECTS – w ramach samodzielnej pracy. Innym przykładem jest *magisterski dyplom artystyczny* oszacowany na 18 punktów ECTS, z których zaledwie 1,2 punktu ECTS uzyskiwanych jest z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich, a aż 16,8 punktów ECTS – samodzielnie. Zsumowanie zatem liczby godzin i liczby punktów ECTS uzyskanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich daje w efekcie wynik dużo niższy niż wykazany w Raporcie.

4. Treści programowe i harmonogram realizacji programu studiów ocenianego kierunku opracowane są generalnie prawidłowo i są zgodne z efektami uczenia się oraz z aktualnym stanem wiedzy i metodyki badań w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany. Są zgodne z zakresem działalności naukowej uczelni w tych dyscyplinach. Zdarzają się jednak wypadki, kiedy treści przedmiotu nie pokrywają założonego efektu uczenia się K_W01 – tak jest w przypadku przedmiotów: *instrument dodatkowy, harmonia, kształcenie słuchu, komputerowa edycja nut, instrumenty szkolne, interpretacja utworów muzyki popularnej* (studia pierwszego stopnia). Niefortunność sformułowania kierunkowego efektu uczenia się, o czym była mowa w ocenie kryterium 1, jako związanego z „muzyką tradycyjną” sprawia, że powiązanie z nim treści programowych jest nieadekwatne.
5. Część treści programowych niektórych przedmiotów nie odnosi się do specyfiki i misji kierunku - np. na zajęciach *literatury muzycznej*, na studiach pierwszego stopnia treści pomijają wiedzę z zakresu literatury dla zespołów szkolnych, a także literatury bazowych współczesnych kompozytorów polskiej choralistyki. Treści przedmiotu *specjalistyczna literatura muzyczna* prowadzonego na studiach II stopnia skomasowane są w pierwszym semestrze do całego tysiąclecia rozwoju muzyki wielogłosowej, w drugim zaś dotyczą bardziej zagadnień filozofii muzyki i estetyki niż kierunku kształcącego przyszłych nauczycieli (świadczy o tym także wymagana bibliografia licząca 27 obowiązkowych i 8 uzupełniających pozycji).
6. Czas trwania studiów i nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów są poprawnie oszacowane. Należy zwrócić uwagę jednak uwagę, na liczne przypadki nieuzasadnionego oszacowania liczby punktów ECTS: np. zajęcia realizowane w tym samym wymiarze 15 godzin w semestrze (studia II stopnia, rok I, sem. zimowy) mają różną liczbę punktów ECTS: *dyrygowanie* (5 punktów ECTS dla obu specjalności), *propedeutyka kompozycji* (2 punkty ECTS), *praktyka wykonawcza - śpiew* (5 punktów ECTS), *animacja kultury muzycznej* (1 punkt ECTS, przedmiot specjalnościowy). Zespół oceniający zwrócił uwagę na bardzo dużą liczbę punktów ECTS przydzieloną dla przedmiotów dyplomowych: *magisterski dyplom artystyczny – dyrygowanie* – na specjalności prowadzenie zespołów - ma wartość aż 18 punktów ECTS (przy wymiarze 30 godzin), zaś *praktyka wykonawcza - instrument* (lub *śpiew*) – 16 punktów ECTS (przy wymiarze 60 godzin). Na specjalności animacja kultury muzycznej – *dyplomowa prezentacja artystyczna* – ma wartość aż 20 punktów ECTS (przy wymiarze 45 godzin), zaś *instrument* lub *śpiew* – 14 punktów ECTS (przy wymiarze 45 godzin). Tak wysoka liczba punktów nie jest uzasadniona. W ocenie zespołu jest przeszacowana.

Program studiów pierwszego i drugiego stopnia umożliwia wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymaganej liczbie punktów ECTS, koniecznej do ukończenia studiów na danym poziomie. Program, na obu poziomach studiów obejmuje zajęcia związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową i działalnością artystyczną w dyscyplinach, do których został przyporządkowany kierunek, w wymaganym wymiarze punktów ECTS. Program obejmuje zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych, którym przyporządkowano odpowiednią, zgodną z wymaganiami liczbę punktów ECTS, a także zajęcia kształcące kompetencje językowe.

Założone i stosowane przez wykładowców metody kształcenia są różnorodne, specyficzne i zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się, dobrane środki i narzędzia dydaktyczne są zastosowane na ogół prawidłowo. Stosowane metody umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności artystycznej i pracy nauczycielskiej w zakresie dyscypliny sztuki muzycznej. Rozplanowanie zajęć w ramach programu kształcenia jest sporządzone prawidłowo, umożliwia efektywne

wykorzystanie czasu przeznaczanego na udział w zajęciach i naukę samodzielną, informacja zwrotna na temat uzyskanych osiągnięć przekazywana jest z reguły na bieżąco. Konstrukcja programu umożliwia uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania wybranego języka obcego co najmniej na poziomie B2 w przypadku studiów pierwszego stopnia lub B2+ na poziomie studiów drugiego stopnia. Efekty uczenia się zakładane dla praktyk są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do prowadzonych na kierunku przedmiotów metodycznych, treści programowe, wymiar praktyk i przyporządkowana im liczba punktów ECTS, a także umiejscowienie praktyk w planie studiów, jak również dobór miejsc odbywania praktyk zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

7. Ścieżka kształcenia nauczycielskiego zakłada konieczność realizacji obu stopni studiów, celem uzyskania uprawnień nauczycielskich. Tak ułożona sekwencja i wymiar przedmiotów kształcenia nauczycielskiego są zgodne z wymogami ustawowymi. Taka sytuacja zamyka jednak możliwość zdawania na studia drugiego stopnia absolwentom innych kierunków (nawet o podobnym profilu). Zespół oceniający sugeruje opracowanie formy ewentualnej weryfikacji efektów uczenia się z zakresu kształcenia nauczycielskiego poziomu studiów pierwszego stopnia w przypadku kandydatów zdających na studia drugiego stopnia, a będących absolwentami innych kierunków. Pozostaje także możliwość opracowania sposobu uzupełnienia wykształcenia nauczycielskiego studentów studiów drugiego stopnia na ocenianym kierunku.
8. W chwili obecnej nie jest sprawowana kontrola przeprowadzanych przez studentów lekcji w placówkach szkolnych – takie lekcje nie są hospitowane, nie jest też przeprowadzana i oceniana komisyjnie lekcja dyplomowa. Zastrzeżenie zespołu oceniającego idzie w kierunku zapewnienia systemowej merytorycznej opieki nad praktykami studenckimi odbywającymi się w różnych zewnętrznych placówkach szkolnych i pozaszkolnych. Konieczność takiego nadzoru, np. w formie hospitacji prowadzonych przez studentów zajęć wynika z faktu, że zaliczanie wyznaczonej liczby punktów ECTS leży wyłącznie w gestii wykładowców akademickich i nie może być sędowane na podmioty zewnętrzne.
9. Zespół oceniający stwierdza, że zdarza się niekiedy bardzo duże zróżnicowanie w poziomie kompetencji i wiedzy studentów w ramach jednej grupy, np. na zajęciach z harmonii (studia pierwszego stopnia), co negatywnie wpływa na efektywność zajęć.
10. przedmioty o nazwach łączonych umieszczone w planach studiów pierwszego stopnia takie, jak *dyrygowanie z czytaniem partytur*, *fortepian z nauką akompaniamentu i improwizacją* w obecnym kształcie nie gwarantują w ocenie zespołu odpowiedniej realizacji założonych treści programowych wszystkich składowych przedmiotu.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

1. Precyzyjne opracowanie katalogu sylabusów i wzorca aktywnych sylabusów przedmiotowych.

Rekomendacje

1. zweryfikować liczbę efektów z zakresu wiedzy w przypadku przedmiotów metodycznych (odniesienie do zastrzeżenia nr 1);
2. poprawić występujące w planach zajęć sformułowanie: „liczba osób w grupie na zajęciach indywidualnych” (odniesienie do zastrzeżenia nr 2);

3. zweryfikować ogólną liczbę punktów ECTS, jaką student uzyskuje z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich podczas studiów pierwszego stopnia i studiów drugiego stopnia tak, by była zgodna z wartościami wykazywanymi w sylabusach przedmiotowych (odniesienie do zastrzeżenia nr 3);
4. w sposób ściślejszy dostosować treści wykładane na przedmiocie literatura muzyczna (studia pierwszego stopnia) i specjalistyczna literatura muzyczna (studia drugiego stopnia) do rzeczywistych potrzeb studentów kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej w kontekście wybieranych przez nich specjalności (odniesienie do zastrzeżenia nr 5);
5. opracować formę ewentualnej weryfikacji efektów uczenia się studiów pierwszego stopnia z zakresu kształcenia nauczycielskiego w przypadku kandydatów zdających na studia drugiego stopnia, a będących absolwentami innych kierunków (odniesienie do zastrzeżenia nr 7);
6. jasno określić formę nadzoru merytorycznego ze strony Uczelni nad odbywanymi praktykami (np. w formie systematycznych hospitacji) – odniesienie do zastrzeżenia nr 8;
7. stworzyć grupy zajęciowe w ramach przedmiotu harmonia, zgodnie z poziomem umiejętności studentów (odniesienie do zastrzeżenia nr 9);
8. rozgraniczyć treści programowe przedmiotów o nazwach łączonych na studiach pierwszego stopnia: *dyrygowanie z czytaniem partytur, fortepian z nauką akompaniamentu i improwizacją* i skonstruować przedmioty jednolite pod względem treści programowych (odniesienie do zastrzeżenia nr 10).

Zalecenia

1. zmienić sformułowanie efektu K_W01 na studiach pierwszego stopnia i w sposób adekwatny uporządkować treści programowe poszczególnych przedmiotów pod kątem czytelności powiązania z tym efektem (odniesienie do zastrzeżenia nr 4);
2. skorygować przydzieloną niektórym przedmiotom studiów drugiego stopnia (*magisterski dyplom artystyczny – dyrygowanie; praktyka wykonawcza - instrument (lub śpiew)*) zawyżoną liczbę punktów ECTS, biorąc pod uwagę realny nakład pracy studenta (odniesienie do zastrzeżenia nr 6).

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Rekrutacja przeprowadzana jest na podstawie wymagań rokrocznie przygotowywanych przez Kolegium Dziekańskie, zatwierdzanych przez Senat UMCS w formie uchwały i publikowanych z rocznym wyprzedzeniem na stronach internetowych Uczelni i Wydziału. Tym samym warunki, tryb oraz termin rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia wyższe np. na rok akademicki 2024/2025 określa Uchwała Senatu Nr XXV-27.35/23 z dnia 28.06.2023 roku wraz z załącznikami: zasadami przyjęć na poszczególne kierunki, zasadami przyjmowania cudzoziemców, sposobem przeliczania ocen, sposobem przeliczania ocen z dyplomów wydanych poza granicami RP. Załącznik do wspomnianej Uchwały wskazuje, że postępowanie rekrutacyjne na studia I stopnia weryfikowane jest wynikami egzaminów praktycznych, jednakowych dla wszystkich kandydatów, na co składają się trzy sprawdziany: predyspozycji manualnych i wokalnych, predyspozycji słuchowych (egzamin ustny)

(czytanie nut głosem, rozpoznawanie ilości zagranych dźwięków i rodzajów trójdźwięków, słuchowa detekcja zmian rytmicznych, realizacja rytmów i melodii) i sprawdzianem umiejętności gry na wybranym instrumencie. Na kierunku funkcjonuje jedna forma egzaminowania niezależnie od wybieranej specjalności.

Warunki rekrutacyjne (z klarownie określonymi zasadami oceniania w skali od 0 do 25 i minimalnymi progami punktowymi) są bezstronne i na poziomie studiów pierwszego stopnia zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku. Na etapie egzaminów na studia pierwszego stopnia nie ma sprawdzianu wiedzy o muzyce (znajomość nawet podstawowych faktów dotyczących historii muzyki, form, zasad muzyki nie jest weryfikowana, co daje w efekcie silne zróżnicowanie studenckich kompetencji na późniejszych zajęciach). Rekomenduje się dołączenie tego komponentu do procedury egzaminacyjnej wraz z hasłowym nakreśleniem zakresu wymaganych zagadnień; np. poszerzeniem o treści wiedzy o muzyce dotychczasowego sprawdzianu predyspozycji manualnych i wokalnych.

Kwalifikacja na studia drugiego stopnia wiąże się z koniecznością przedstawienia dyplomu ukończenia studiów licencjackich. Zarówno Raport samooceny, jak i załącznik do uchwały rekrutacyjnej wprowadzają niejednoznaczne sformułowanie, iż „o przyjęcie na studia II stopnia mogą ubiegać się absolwenci studiów I stopnia kierunku z obszaru edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej, którzy w ramach tego kierunku odbyli kształcenie nauczycielskie dotyczące edukacji muzycznej”. Niedookreślone i błędne jest stwierdzenie „kierunek obszaru edukacja artystyczna”, co zaleca się skorygować. Zamykanie możliwości zdawania na studia magisterskie absolwentom innych kierunków (pod warunkiem zdania przez nich egzaminów wstępnych) generuje nierówne szanse w podjęciu studiów – zaleca się to skorygować. Zespół podziela opinię Władz Wydziału, zgodnie z którą winno się wymagać legitymizacji przez kandydata uzyskanych częściowych kompetencji nauczycielskich na poziomie studiów pierwszego stopnia (trudne jest bowiem wymaganie uzupełnienia wszystkich różnic programowych z zakresu kształcenia nauczycielskiego podczas dwuletnich studiów magisterskich), niemniej warunki rekrutacji dopuszczają możliwość, kiedy zobowiązuje się kandydata zdającego na studia drugiego stopnia do późniejszego uzupełnienia różnic programowych z zakresu kształcenia nauczycielskiego. Brak jest jednak sformułowania kto, na jakim etapie i według jakich kryteriów podejmuje takie zalecenia, a także czym skutkuje niewywiązanie się studenta z tych zaleceń. Taka sytuacja sprawia, że nie są jasne zasady nadrabiania takich przedmiotów, a szanse w podjęciu studiów drugiego stopnia stają się nierówne. Rekomenduje się opracowanie klarownej ścieżki reagowania w takich sytuacjach poprzez opracowanie potencjalnego sposobu uzupełnienia kształcenia nauczycielskiego dla kandydatów innych kierunków, np. w formie studium pedagogicznego.

Egzamin na studia drugiego stopnia jest egzaminem praktycznym i jednakowym dla dwóch specjalności; według stwierdzeń Warunków rekrutacji składa się na niego sprawdzian: „zdolności i umiejętności muzycznych w zakresie dyrygowania. W ramach sprawdzianu kandydat zobowiązany jest do zadyrygowania utworem na chór mieszany a cappella oraz utworem wokalnie-instrumentalnym lub jego częścią (prezentacja na tle wersji fortepianowej)”. Rekomenduje się weryfikację zastosowanych sformułowań: egzamin w przedstawionej formie może sprawdzać wiedzę, kompetencje i umiejętności, a nie „zdolności”, które zgodnie z teorią związane są z właściwościami percepcyjnymi, poznawczymi, szybkością i efektywnością uczenia się danej osoby itp. Podobnie konieczna jest zmiana niejasnego sformułowania: „prezentacja na tle wersji fortepianowej”.

W przypadku egzaminów wstępnych na studia drugiego stopnia mamy do czynienia z brakiem innych wymagań niż sprawdzian kompetencji dyrygenckich, co nie jest jasne w kontekście funkcjonowania dwóch specjalności (*prowadzenie zespołów* oraz *animacja muzyczna*; specjalności są wybierane już w momencie rekrutacji), a także w kontekście potrzeby weryfikacji umiejętności i wiedzy z zakresu studiów pierwszego stopnia. Tym samym nie jest spełniony warunek zapewnienia możliwości identyfikacji efektów uczenia się oraz ich oceny dla absolwentów studiów licencjackich innych kierunków lub uczelni. Zaleca się wprowadzenie odpowiedniej formy weryfikacji w tym zakresie. Zaleca się także zróżnicowanie egzaminów wstępnych na studia drugiego stopnia pod kątem późniejszej formy egzaminu dyplomowego w ramach każdej ze specjalności.

Proces rekrutacyjny jest na każdym etapie czytelnie dokumentowany odpowiednim protokołem z podpisami komisji. Pozostałe elementy procesu rekrutacji, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są przejrzyste i selektywne. Procedura uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innych uczelniach (w tym zagranicznych) jest szczegółowo opisana w Regulamin studiów UMCS w § 9 - § 11. Uznawanie efektów uczenia się zapewnia możliwość identyfikacji efektów uczenia się z zastosowaniem punktacji ECTS uzyskanych w programach wymiany studenckiej, uzyskanych podczas przenoszenia i uznawania zaliczeń zdobytych w innej uczelni lub przy zmianie kierunku studiów. Uznaje się, że na ocenianym kierunku stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające uznawania zakładanych efektów, jak również potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Dyplomowanie stanowi formę weryfikacji osiągnięcia przez studentów założonych efektów uczenia się i ma miejsce na zakończenie procesu kształcenia na obu poziomach studiów. Na ostateczną ocenę absolwenta składają się cztery elementy: średnia ocen ze studiów, ocena dyplomu artystycznego, ocena pracy dyplomowej pisemnej (przez opiekuna i recenzenta) oraz ocena egzaminu pracy dyplomowej pisemnej. Waga ocen poszczególnych składników jest różna, z czterokrotną przewagą oceny z dyplomu artystycznego nad oceną z pracy pisemnej. Studenci pod opieką promotorów przygotowują pisemne prace dyplomowe. Student ma swobodę wyboru opiekuna pracy, co jest poprzedzone spotkaniami studentów danego rocznika z potencjalnymi opiekunami, omawiającymi swój zakres badawczy. Tematy prac dyplomowych są zróżnicowane. Często wybierany jest obszar metodyki nauczania muzyki, w ramach którego studenci opracowują autorskie propozycje scenariuszy lekcyjnych – np. *Musical filmowy w edukacji muzycznej uczniów szkoły podstawowej*, *Muzyka bożonarodzeniowa w ujęciu edukacyjnym*, *Muzyka rozrywkowa XX wieku w treściach lekcji szkoły podstawowej*. Warto zaznaczyć, że wielokrotnie opracowania te stanowią podstawę dla publikacji autorskich lub współautorskich artykułów w adresowanych do nauczycieli czasopismach. Inne prace dyplomowe dotyczą muzykoterapii, która niegdyś stanowiła specjalność w ramach kierunku, czego przykładem jest praca *Terapia tańcem i ruchem jako jedna z metod arteterapii*. Tematyka innych prac dotyczy w zasadzie problemów estetyki muzycznej, szczególnie w odniesieniu do muzyki rozrywkowej, np. *Muzyka rap jako przestrzeń konstruowania tożsamości*, *Muzyczna specyfika rockowego idiomu*, są także prace dokumentujące życie muzyczne wybranego regionu lub zespołu, np.: *Historia Orkiestry Trybunału Koronnego w Lublinie*, *Monografia, Kolegium humanistyczno-pedagogiczne im. Aleksandra Barwińskiego w Czortkowie na Ukrainie*, *Festiwal folkowe w Polsce*, *Działalność Orkiestry Symfonicznej im. Karola Namysłowskiego w Zamościu*, *Filharmonia Czerniowiecka im D. Hnatyuka jako centrum życia muzycznego Bukowiny*.

Zespół oceniający zapoznał się z wybranymi sześcioma pracami dyplomowymi, recenzjami opiekunów prac i recenzentów oraz protokołami egzaminów dyplomowych. We wszystkich przypadkach

stwierdzono zbieżność wybieranej problematyki z reprezentowaną dyscypliną, zauważono, że silny nacisk położony jest na zagadnienia metodyki nauczania przedmiotu muzyka oraz że dużo częściej pojawiają się tematy dotyczące muzyki popularnej niż klasycznej. Niemal całkowicie zmarginalizowana jest problematyka muzyki chóralnej. Przykładowo – na 21 wykazanych prac licencjackich – 8 dotyczy zagadnień muzyki rozrywkowej, tylko 4 – muzyki klasycznej, w tym jedna traktująca o problemach chóralistyki. Zaznaczyć trzeba, że oceniane prace nie były pisane na nowopowstałej specjalności *muzyka rozrywkowa*, gdyż takie prace jeszcze nie powstały. Rekomenduje się położenie większego nacisku na zakres badawczy specjalności *prowadzenie zespołów*. Oceny prac dyplomowych wystawione przez recenzentów prac oraz ich promotorów uznaje się za zasadne.

Drugim składnikiem dyplomowania jest ocena dyplomu artystycznego, którego celem, wg Raportu samooceny, jest “sprawdzenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dyplomanta z zakresu wybranej specjalności”. Opracowane *Zasady dyplomowania na kierunkach prowadzonych na Wydziale Artystycznym w dyscyplinie wiodącej sztuki muzyczne*, stanowią Załącznik nr 1 do Uchwały Nr XXV-29.6/23 Senatu UMCS z dnia 29 listopada 2023 r. i detalicznie opisują m.in. sposób przygotowania pracy pisemnej oraz detale techniczne niezbędne dla przygotowania dyplomu artystycznego. Zespół rekomenduje, by przyłożyć większą uwagę do zróżnicowania sposobu realizowania dyplomów różnych specjalności, aby ogólne sformułowanie: “prezentacja artystyczna” w przypadku specjalności *animacja muzyczna*, nie powieliło formy dyplomu specjalności *prowadzenia zespołów*, lecz było z nim porównywalne pod względem nakładu pracy i poziomu samodzielności twórczej. W kształcie obecnym np. dyplom na studiach magisterskich w specjalności *prowadzenie zespołów* obejmuje ok. 20-minutową prezentację z zespołami (nie jest doprecyzowane, czy student przygotowuje zespoły samodzielnie). W przypadku specjalności *animacja muzyczna* - sformułowanie “prezentacja artystyczna” pozostawia wątpliwości - czy student sam uczestniczy w zespole, czy sam zespół przygotowuje, czy – co byłoby właściwsze - sam planuje jakieś działania animacyjne w środowisku i efekt własnych działań przedstawia w gotowej formie jako egzamin dyplomowy. Przy obecnych sformułowaniach, dyplom potencjalnie mógłby obejmować prowadzenie stworzonego przez siebie zespołu, a wówczas nakład pracy studentów dwóch specjalności różniłby się wyraźnie. Przeprowadzone podczas wizytacji rozmowy, mające na celu wyjaśnienie kształtu egzaminu dyplomowego, dały zespołowi oceniającemu wrażenie, że na Wydziale brak jest jednolitej koncepcji dyplomowania na specjalności *animacja muzyczna*, stąd sformułowano powyższą rekomendację.

Udostępnione przez Wydział protokoły egzaminów są ujednolicone i bardzo rzetelne. Wskazują na rozbudowaną formę dyplomowych egzaminów licencjackich i magisterskich. Np. studentka “specjalności nauczycielskiej” (taka specjalność nie figuruje w planach kształcenia!), zdająca dyplom licencjacki w roku 2022, obok pisemnej pracy dyplomowej, złożyła konspekt z koncepcją “dwuczęściowego dyplomu artystycznego” i w ramach tego wykonała program artystyczny: jedną pieśń chóralną (podczas koncertu z udziałem zespołu) i dwie miniatury przy akompaniamencie fortepianu (w sali). Prezentacje te były ocenione przez opiekuna dyplomu (por. formularz “ocena dyplomu artystycznego przez opiekuna”) oraz przez recenzenta (por. formularz “recenzja dyplomu artystycznego przez recenzenta”). Prezentacje podsumował “egzamin licencjacki dyplomu artystycznego”, w ramach którego studentka odpowiadała na pytania komisji dotyczące przedstawianego programu. Zaleca się ujednolicenie zastosowanego w dokumentacji nazewnictwa: w ramach jednego dokumentu “Protokół egzaminu licencjackiego dyplomu artystycznego” pojawiają się dwa inne określenia - być może jednoznaczne, choć ich zakres jest nieprecyzyjny: “egzamin pracy dyplomu artystycznego” i “ocena ogólna za dyplom artystyczny”. Po złożeniu pracy pisemnej studentka

przystąpiła do jej obrony, detalicznie dokumentowanej protokołem “egzaminu licencjackiego”, którą przeprowadzała odrębna komisja.

Podobnie jak występ artystyczny, pisemna praca dyplomowa jest opiniowana i oceniana w formie pisemnej przez opiekuna pracy i recenzenta. Przeprowadzone jest kolokwium egzaminacyjne, w którym każde z pytań jest oceniane, z detalicznych ocen potem liczona jest średnia z obrony. Ostateczny wynik studiów wyliczany jest na podstawie czterech składników: średniej ocen ze studiów, oceny pracy (rekomenduje się doprecyzować: “pisemnej pracy dyplomowej”), oceny z egzaminu (rekomenduje się doprecyzować jakiego egzaminu) oraz “oceny pracy artystycznej” (nie jest jasne czy jest ona tożsama z “oceną ogólną za dyplom artystyczny”, gdyż wprowadzono tu kolejne pojęcie). Wątpliwości dotyczące nieprecyzyjnych sformułowań są uzasadnione: brak precyzji wyraźnie może wpływać na końcową ocenę studenta, czego przykładem jest studentka o numerze 286200, która otrzymała “ocenę ogólną za dyplom artystyczny - celujący (por. “Protokół egzaminu magisterskiego dyplomu artystycznego”), co nie zostało odnotowane i policzone w wyniku studiów, gdzie “ocena pracy artystycznej” wynosi bardzo dobry (por. “Protokół egzaminu magisterskiego”). Stosowanie podobnego nazewnictwa “egzamin licencjacki/ magisterski” i podobnej formy (dwa egzaminy o charakterze “obrony dyplomu”, wymagające opinii, recenzji i protokołowanych pytań egzaminacyjnych) w opinii zespołu oceniającego wydają się nadmiarowe, szczególnie dla specjalności nauczycielskiej (która formalnie nie istnieje, choć nazwa ta pojawia się w dokumentacji).

Zespół oceniający zwraca uwagę na to, że w procesie dyplomowania (przynajmniej na studiach drugiego stopnia) brak jest komponentu komisyjnej oceny lekcji szkolnej. Poziom kompetencji nauczycielskich, które studenci otrzymują, winien być weryfikowany i kontrolowany przez władze Wydziału, na co zwrócił uwagę zespół oceniający poprzedniej akredytacji przeprowadzonej w roku 2017. Ze względu na fakt, że w ramach działań naprawczych zadeklarowanych wówczas przez Uczelnię znalazło się “wprowadzenie lekcji pokazowej jako komponentu egzaminów dyplomowych I i II stopnia”, niezrozumiałą jest obecny brak takiej lekcji w procesie dyplomowania. Zespół oceniający zdecydowanie zaleca wprowadzenie ocenianej przez komisję lekcji dyplomowej jako pełnoprawnego elementu dyplomowania.

Po analizie załączonych programów artystycznych egzaminów dyplomowych zespół oceniający stwierdza, że zawarty w nich repertuar koncertowy ogranicza się do współczesnej muzyki chóralnej (m.in. kompozycje O. Gjeilo), opracowań polskiej muzyki ludowej (m.in. kompozycje J. Ambrosa, J. Krutula) i aranżacji muzyki rozrywkowej i filmowej. Repertuar ten zawiera znikomą ilość utworów przeznaczonych dla chórów dziecięcych czy zespołów szkolnych. Zwrócono także uwagę, że w ramach tych samych koncertów te same utwory są dyrygowane przez studentów studiów licencjackich i magisterskich, co przy braku komentarza odnośnie ewentualnie różnych specjalności jest praktyką niewłaściwą i demotywowującą studentów z punktu widzenia klarowności wymogów 6PRK i 7PRK. Druga część egzaminu dyplomowego z dyrygowania odbywa się przy fortepianie – tu można znaleźć więcej muzyki klasycznej (por. Programy dyplomowe i Karty zaliczeń przedmiotu).

Rekomenduje się rewizję realizacji stworzonych przez Wydział wymogów egzaminów dyplomowych, rzeczywiste różnicowanie wymogów na dyplomach studiów pierwszego i drugiego stopnia, zmianę profilowania repertuaru na pozycje wartościowe z punktu widzenia artystycznego i pedagogicznego – jako niezbędne dla wykształcenia dyrygenta chóralnego i nauczyciela.

Weryfikacja prac etapowych wykazała zgodność zadawanych studentom zadań z założeniami sylabusów przedmiotowych – ocenianie studenckich prac jest właściwe pod względem doboru form,

zapewnia bezstronność i przejrzystość procesu ewaluacji. Godna podkreślenia jest rzetelność opracowanych kart zaliczeń przedmiotów opracowanych dla potrzeb przedmiotów indywidualnych (*dyrygowanie, dyrygowanie z czytaniem partytur*). Oprócz wspomnianych wcześniej studenckich publikacji metodycznych, które należy docenić, studenci kierunku biorą systematycznie udział w działalności artystycznej zespołów uczelnianych i zewnętrznych, w prezentacjach i projektach koncertowych, w programie edukacji chóralnej *Śpiewająca Polska*, w warsztatach i innych inicjatywach prowadzonych często przez pedagogów kierunku. Przeprowadzane w placówkach zewnętrznych praktyki dokumentowane są wypełnianymi i zdawanymi dziennikami praktyk.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

1. Warunki rekrutacji na studia są bezstronne i przejrzyste i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na ocenianym kierunku. Ze względu na to, że na etapie rekrutacji na studia pierwszego stopnia brak jest sprawdzianu wiedzy o muzyce, w efekcie zachodzi silne zróżnicowanie studenckich kompetencji na późniejszych zajęciach, np. na hospitowanych zajęciach z harmonii. Zespół oceniający stwierdza, że procedury rekrutacyjne nie zapewniają możliwości doboru kandydatów posiadających odpowiedni poziom wstępnej wiedzy wystarczającej do efektywnego nauczania na poziomie studiów pierwszego stopnia, szczególnie w łączonych grupach ze studentami będącymi absolwentami szkół muzycznych. Ważne jest zdaniem zespołu dołączenie komponentu sprawdzianu wiedzy do procedury egzaminacyjnej na studiach pierwszego stopnia wraz z hasłowym nakreśleniem zakresu wymaganych zagadnień; np. poszerzeniem o treści wiedzy o muzyce dotychczasowego sprawdzianu predyspozycji manualnych i wokalnych.
2. Zespół oceniający zwrócił uwagę na niejasne sformułowania stosowane w załączniku do uchwały rekrutacyjnej: „o przyjęcie na studia II stopnia mogą ubiegać się absolwenci studiów I stopnia kierunku z obszaru edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej, którzy w ramach tego kierunku odbyli kształcenie nauczycielskie dotyczące edukacji muzycznej”. Niedookreślone i błędne są stwierdzenia „kierunek obszaru edukacja artystyczna”, sprawdzanie „zdolności i umiejętności muzycznych w zakresie dyrygowania”, „prezentacja na tle wersji fortepianowej”. Podobne nieuporządkowanie znajdujemy w dokumentacji związanej z dyplomowaniem (protokoły, recenzje), gdzie stosowane jest niejednolite nazewnictwo – te same fakty / egzaminy / komponenty oceny określane są różnymi nazwami, nawet w ramach tego samego dokumentu, przykładowo niejednoznacznie stosowane są określenia: „egzamin pracy dyplomu artystycznego”, „egzamin licencjacki”, „egzaminu licencjackiego dyplomu artystycznego”, „ocena ogólna za dyplom artystyczny”. Niezbędne jest ich uporządkowanie. Ujednolicenia i uporządkowania wymaga także obszar nazw specjalności - w przestrzeni dokumentów (protokoły dyplomowania, plany kształcenia) pojawiają się rozbieżności

dotyczące np. specjalności *nauczycielskiej*. Dokumenty tego rodzaju winny posługiwać się precyzyjnymi pojęciami, dlatego należy je skorygować.

3. Poprzez brak klarowności sformułowań i warunków uzupełnienia różnic programowych z zakresu kształcenia nauczycielskiego na poziomie rekrutacji na studia drugiego stopnia, tworzy się sytuacja, gdzie szanse w podjęciu studiów stają się nierówne. Z jednej strony sformułowania zamykają możliwości zdawania na studia magisterskie absolwentom innych kierunków, uzasadniając to trudnością w uzupełnieniu wszystkich różnic programowych z zakresu kształcenia nauczycielskiego podczas dwuletnich studiów magisterskich, z drugiej strony – warunki rekrutacji dopuszczają możliwość, kiedy zobowiązuje się kandydata zdającego na studia drugiego stopnia do późniejszego uzupełnienia różnic programowych z zakresu kształcenia nauczycielskiego. Brak jest jednak sformułowania kto, na jakim etapie i według jakich kryteriów podejmuje takie zalecenia, a także czym skutkuje niewywiązanie się studenta z tych zaleceń. Zespół rekomenduje opracowanie klarownej ścieżki reagowania w takich sytuacjach poprzez opracowanie potencjalnego sposobu uzupełnienia kształcenia nauczycielskiego dla kandydatów innych kierunków, np. w formie studium pedagogicznego.
4. Egzaminy wstępne na studia drugiego stopnia nie są zróżnicowane w zależności od wybieranej przez studenta specjalności (*prowadzenie zespołów lub animacja muzyczna*). Mamy do czynienia z brakiem innych wymagań niż sprawdzian kompetencji dyrygenckich. Zdaniem zespołu oceniającego formuła egzaminów powinna być uwarunkowana założoną sylwetką absolwenta i formą egzaminu dyplomowego specyficzną dla danej specjalności.
5. Formuła egzaminów wstępnych na studia drugiego stopnia nie przewiduje sprawdzianu wiedzy z zakresu studiów pierwszego stopnia. Zespół oceniający stwierdza, że tym samym nie jest spełniony warunek zapewnienia możliwości identyfikacji wszystkich zakładanych efektów uczenia się i prawidłowego doboru kandydatów oraz ich oceny.
6. W procesie dyplomowania zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia brak jest komponentu komisyjnej oceny lekcji szkolnej. Zdaniem zespołu oceniającego poziom kompetencji nauczycielskich winien być weryfikowany i kontrolowany przez władze kierunku, na co zwrócił uwagę zespół oceniający poprzedniej akredytacji przeprowadzonej w roku 2017. Ze względu na fakt, że w ramach działań naprawczych zadeklarowanych wówczas przez Uczelnię znalazło się “wprowadzenie lekcji pokazowej jako komponentu egzaminów dyplomowych I i II stopnia”, niezrozumiały jest obecny brak takiej lekcji w procesie dyplomowania. Zespół oceniający zdecydowanie zaleca wprowadzenie ocenianej przez komisję lekcji dyplomowej jako pełnoprawnego elementu dyplomowania.
7. Po zapoznaniu się z tematami prac dyplomowych studiów pierwszego i drugiego stopnia, treścią losowo wybranych prac, protokołami i recenzjami tychże, zespół oceniający stwierdza zbieżność wybieranych prac z reprezentowaną dyscypliną i adekwatność poziomu prac do wymogów 6 PRK lub 7 PRK. Zauważa równocześnie, że znikomy nacisk jest położony na wybór prac z zakresu prowadzenia zespołów, dyrygentury chóralnej czy animacji muzycznej – większość prac dotyczy zagadnień metodycznych (co jest doceniane przez zespół oceniający), wiele – kontekstu estetycznego muzyki rozrywkowej (choć nie były pisane na specjalności muzyka rozrywkowa). Powtarzając dane ujęte w analizie - na 21 wykazanych prac licencjackich – 8 dotyczy zagadnień muzyki rozrywkowej, tylko 4 – muzyki klasycznej, w tym jedna traktująca o problemach chóralistyki. Zdaniem zespołu oceniającego istnieje potrzeba położenia większego nacisku na zbieżność tematyki prac z zakresem badawczym realizowanej przez

studenta specjalności, zaś w przypadku specjalności prowadzenie zespołów - podejmowanie prac dotyczących klasycznej literatury chóralnej - prace dotyczące chóralistyki są okazjonalne.

8. Opracowane *Zasady dyplomowania na kierunkach prowadzonych na Wydziale Artystycznym w dyscyplinie wiodącej sztuki muzyczne*, stanowią (Załącznik nr 1 do Uchwały Nr XXV-29.6/23 Senatu UMCS z dnia 29 listopada 2023 r.) m.in. detalicznie opisują technikalia niezbędne dla przygotowania dyplomu artystycznego. W odniesieniu do specjalności *animacja muzyczna* dokument posługuje się jednak ogólnikowym sformułowaniem: "prezentacja artystyczna". W kontekście wymagań dyplomu na studiach magisterskich w specjalności *prowadzenie zespołów* (ok. 20-minutowa prezentacja z zespołami) - sformułowanie "prezentacja artystyczna" na specjalności *animacja muzyczna* nie jest jednoznaczne. Przy obecnych sformułowaniach, dyplom potencjalnie mógłby obejmować także prowadzenie stworzonego przez siebie zespołu, a wówczas nakład pracy studentów dwóch specjalności różniłby się wyraźnie. Przeprowadzona analiza podczas wizytacji nie przekonała zespołu oceniającego, aby na kierunku była spójna, specyficzna i jednolita koncepcja dyplomowania dedykowana specjalności *animacja muzyczna*, porównywalna w nakładzie pracy studentów drugiej specjalności.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano

Rekomendacje

1. dołączyć do egzaminu wstępnego na studia pierwszego stopnia komponent sprawdzający wiedzę w formie np. rozmowy kwalifikacyjnej wraz z hasłowym nakreśleniem i opublikowaniem zakresu wymaganych zagadnień (odniesienie do zastrzeżenia nr 1);
2. zweryfikować zastosowane w uchwale rekrutacyjnej niejednoznaczne sformułowania wskazane w uzasadnieniu (odniesienie do zastrzeżenia nr 2);
3. opracować i klarownie sformułować w warunkach rekrutacji potencjalną ścieżkę uzupełnienia kształcenia nauczycielskiego dla kandydatów innych kierunków, np. w formie studium pedagogicznego (odniesienie do zastrzeżenia nr 3);
4. położyć większy nacisk na wybór tematyki prac zgodnej ze specjalnością, szczególnie w przypadku specjalności *prowadzenie zespołów*, a także na podejmowany repertuar uwzględniający pozycje wartościowe pod względem artystycznym i pedagogicznym (odniesienie do zastrzeżenia nr 7);
5. wyraźniej zróżnicować koncepcję realizacji dyplomów artystycznych na studiach drugiego stopnia w ramach różnych specjalności przy zachowaniu porównywalnego nakładu pracy studenta (odniesienie do zastrzeżenia nr 8).

Zalecenia

1. zróżnicować formę egzaminów wstępnych na studia drugiego stopnia i powiązać ją z przewidywaną sylwetką absolwenta oraz kształtem egzaminu dyplomowego w ramach każdej ze specjalności (odniesienie do zastrzeżenia nr 4);
2. wprowadzić do procedury egzaminu wstępnego na studia drugiego stopnia sprawdzian umiejętności i wiedzy z zakresu studiów pierwszego stopnia (odniesienie do zastrzeżenia nr 5);

3. ujednolicić nazewnictwo odnoszące się do nazw specjalności, egzaminów dyplomowych, czy komponentów oceny zawartych w dokumentacji dyplomowania (odniesienie do zastrzeżenia nr 2);
4. wprowadzić ocenianą przez komisję lekcję dyplomową jako pełnoprawny element dyplomowania (odniesienie do zastrzeżenia nr 6).
- 5.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

W Instytucie Muzyki zatrudniona jest wysoko wykwalifikowana kadra badawczo-dydaktyczna legitymująca się znacznym dorobkiem artystycznym w dyscyplinie sztuki muzyczne. Na ocenianym kierunku, na obu stopniach prowadzonych studiów, zajęcia prowadzi 40 nauczycieli akademickich, z czego 38 zatrudnionych jest w UMCS na pierwszym miejscu pracy, a 2 pracowników realizuje godziny zlecone. Wśród etatowych pracowników 31 zatrudnionych jest w Instytucie Muzyki, a 7 pracuje w innych jednostkach uczelni. Kadra składa się z 6 profesorów tytularnych, 14 doktorów habilitowanych, z czego 9 jest profesorami uczelni, 12 doktorów, z czego 3 jest profesorami uczelni i 8 magistrów. Struktura kadry jest odpowiednia w stosunku do liczby studentów. Również obciążenie godzinowe pracowników jest zgodne z wymogami prawa. Oba te czynniki umożliwiają prawidłową realizację działań dydaktycznych. Do rozważenia przez Władze Instytutu pozostaje kwestia liczby młodych pracowników, która w obecnej strukturze zatrudnienia nie jest satysfakcjonująca i tworzy tzw. lukę pokoleniową.

Zdecydowana większość nauczycieli akademickich to bardzo aktywni zawodowo artyści, w których dorobku można znaleźć wiele wartościowych koncertów, nagrań, kompozycji, publikacji czy działań organizacyjnych. Wielu pracowników zasiada w jury ogólnopolskich i międzynarodowych konkursów oraz pełni rolę ekspertów. To pedagodzy o wybitnym udokumentowanym dorobku artystycznym, potwierdzonym licznymi koncertami w kraju i poza jego granicami oraz wieloma nagrodami (w tym nagrodami państwowymi). Są wśród nich dyrygenci (chóralsi i symfoniczni), śpiewacy, instrumentalisci i kompozytorzy. Nauczyciele akademicy prowadzący kształcenie nauczycielskie oraz kształcenie z zakresu edukacji artystycznej prowadzą badania i mają osiągnięcia w dyscyplinach pedagogika oraz psychologia. Wysoką aktywność zawodową pracowników potwierdza rozwój kadry – w ostatnich sześciu latach tytuł profesora uzyskało 3 pracowników, 7 osób uzyskało stopień doktora habilitowanego, a 2 stopień doktora. Tak skonstruowana kadra dydaktyczna ocenianego kierunku daje gwarancję kształcenia na należytym poziomie. Potwierdzeniem jakości działalności naukowo-dydaktycznej prowadzonej przez pracowników ocenianego kierunku było uzyskanie przez jednostkę kategorii parametrycznej A za lata 2017-2021 w dyscyplinie sztuki muzyczne.

Nauczyciele akademicy są odpowiednio przygotowani do prowadzenia zajęć na odległość, przy użyciu środków elektronicznych. Oprócz praktyki nabytej podczas pandemii COVID-19, uczelnia stwarza możliwość doskonalenia umiejętności w tym zakresie poprzez udział w konsultacjach i szkoleniach organizowanych przez uczelniane Centrum ds. jakości kształcenia. Obecnie, na ocenianym kierunku nie prowadzi się zajęć w formule „on-line”. Gdyby pojawiła się taka potrzeba, nauczyciel chcący przejść z prowadzoną przez siebie dydaktyką w tryb zdalny musi, na mocy obowiązującego zarządzenia Rektora UMCS, uzyskać zgodę właściwego Dziekana.

Centrum ds. jakości kształcenia prowadzi również szereg działań doszkalających pracowników dydaktycznych w innych obszarach związanych z dydaktyką, umożliwiając tym samym podnoszenie indywidualnych kwalifikacji nauczycieli akademickich. Szkolenia te są dla pracowników bezpłatne. Znaczna część szkoleń jest wynikiem przyjętej przez uczelnię „Strategii podnoszenia kompetencji kadry dydaktycznej i wspierającej proces kształcenia” wprowadzonej zarządzeniem Rektora UMCS. Przykładowo: w roku akademickim 2023/2024 prowadzone jest m. in. szkolenie dotyczące *Procedury antydyskryminacyjnej*, w kontekście prowadzenia Planu Równości Płci oraz konieczności realizacji zawartych w nim rekomendacji. Równie istotną dla procesu podnoszenia kwalifikacji kadry dydaktycznej ocenianego kierunku jest współpraca z Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli.

Kształcenie pedagogiczne opiera się o wysoko wykwalifikowaną kadrę dydaktyczną wykazującą odpowiedni dorobek naukowy w reprezentowanych przez siebie dyscyplinach dziedzinach, co zapewnia odpowiednią realizację przyjętych w tym zakresie efektów uczenia się. Przykładowo, jeden z nauczycieli akademickich opracował merytorycznie realizowany w latach 2010-2014 projekt „Profesjonalizm w edukacji. Przygotowanie i realizacja nowego programu praktyk pedagogicznych na Wydziale Artystycznym UMCS”. Jest też rzeczoznawcą i recenzentem podręczników szkolnych do kształcenia ogólnego w ramach przedmiotu muzyka (31 recenzji wydawniczych). Podobnie inny nauczyciel akademicki, reprezentujący dyscyplinę naukową psychologia, a specjalizujący się w psychologii muzyki i psychoddydaktyce muzycznej, jest współautorem 3 monografii, redaktorem 12 prac zbiorowych i autorem kilkudziesięciu artykułów naukowych o tematyce będącej na styku psychologii, pedagogiki i muzyki. Ponadto jeden z nauczycieli z Katedry Chóralistyki i Kształcenia Wokalnego prowadzi badania z zakresu edukacji muzycznej, specjalizuje się w *Teorii uczenia się muzyki Edwina E. Gordona*.

Działalność pracowników badawczo-dydaktycznych ocenianego kierunku znacząco wpływa na aktywizację studentów i podejmowane przez nich projekty artystyczne. Wyniesione z własnych działań artystycznych doświadczenia pracowników przekazywane są nie tylko w ramach zajęć, ale również podczas organizowanych koncertów z udziałem studentów. Pracownicy wykazują dużą aktywność i zaangażowanie w popularyzację kierunku Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej, regularnie biorąc czynny udział w takich zdarzeniach promocyjnych, jak Drzwi Otwarte UMCS, czy Lubelski Festiwal Nauki. W 2023 roku powołany został Zespół ds. promocji kierunku Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej.

Polityka kadrowa opiera się na jasno sprecyzowanych ogólnouczelnianych regulacjach prawnych. Są to uchwały Senatu Uczelni zawierające transparentne mechanizmy zatrudniania i nadzoru nad kadrą.

W 2022 r. wprowadzony został Regulamin otwartej, transparentnej i merytorycznej polityki rekrutacji pracowników w UMCS w Lublinie, który stanowi narzędzie realizacji misji i strategii rozwoju Uniwersytetu w obszarze kadrowym i zobowiązań wynikających z przyznanego wyróżnienia HR Excellence in Research. Regulamin ten określa kluczowe kierunki działań władz Uniwersytetu w zakresie polityki personalnej, zmierzające do ustalenia otwartych, przejrzystych oraz porównywalnych na płaszczyźnie międzynarodowej procedur doboru kadr i rekrutacji, a także stworzenia stabilnego potencjału intelektualnego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, zapewnienia warunków rozwoju zawodowego, zwiększenia atrakcyjności kariery naukowej oraz wspierania mobilności pracowników i wysokiej jakości prowadzonych badań.

Etatowi pracownicy badawczo-dydaktyczni zatrudniani są w drodze konkursów, w których należy wykazać odpowiednie przygotowanie zawodowe i szeroko rozumiane kompetencje. Pracownikom

przydzielane są zajęcia zgodne z ich zainteresowaniami badawczymi i artystycznymi, na które wskazuje ich dorobek, stąd część zajęć teoretycznych realizowana jest przez nauczycieli reprezentujących takie dyscypliny naukowe, jak pedagogika, psychologia, czy filozofia. Podobnie, zajęcia z języka obcego prowadzone są przez wykwalifikowanego lektora z Centrum Nauczania i Certyfikacji Języków Obcych, a zajęcia z wychowania fizycznego prowadzą nauczyciele akademicy z Centrum Kultury Fizycznej UMCS. Wykładowcy realizujący godziny zlecone również dobierani są na zasadzie zgodności ich doświadczenia zawodowego z treściami danego przedmiotu i posiadanymi kompetencjami dydaktycznymi. Taki mechanizm doboru obsady zajęć na ocenianym kierunku zapewnia możliwie najwyższy poziom realizacji przyjętych efektów uczenia się.

Aktywność zawodowa w warstwie badawczej i dydaktycznej pracowników podlega stałemu monitorowaniu, zgodnie z wymogami ustawowymi. W sposób cykliczny, do roku 2017 co 2 lata, a obecnie co 4 lata, przeprowadzana jest ocena nauczyciela akademickiego. Ocenę szczegółowo reguluje uchwała senatu z późn. zm.: *UCHWAŁA Nr XXIV – 16.15/18 Senatu UMCS z dnia 31 stycznia 2018 r. zmieniająca Uchwałę Nr XXIV – 9.3/17 Senatu UMCS z dnia 27 września 2017 r. w sprawie wprowadzenia Karty okresowej oceny nauczycieli akademickich*. Od roku 2022 zasady i tryb przeprowadzania okresowej oceny określa Regulamin okresowej oceny nauczycieli akademickich UMCS w Lublinie wprowadzony zarządzeniem Rektora UMCS i zaopiniowany pozytywnie uchwałą Senatu UMCS. Ocena nauczycieli akademickich przeprowadzana jest z uwzględnieniem ocen cząstkowych dotyczących osiągnięć naukowych, osiągnięć dydaktycznych oraz osiągnięć organizacyjnych. Ocena osiągnięć naukowych w szczególności uwzględnia publikacje/osiągnięcia artystyczne, udział w konferencjach naukowych, ubieganie się o granty i uczestnictwo w ich realizacji. W ocenie dydaktycznej brane są pod uwagę działania na rzecz podnoszenia kompetencji metodycznych, formy pracy ze studentami i upowszechnianie wiedzy. W działalności organizacyjnej, wśród kryteriów oceny znajduje się aktywność nauczycieli na rzecz promocji wydziału i kierunków studiów. Obok cyklicznych ocen, na bieżąco oceniana jest działalność dydaktyczna na podstawie hospitacji zajęć.

Ważną formą oceny pracownika jest będąca w dyspozycji studentów anonimowa ankieta oceny zajęć. Przeprowadzana jest ona pod koniec każdego semestru drogą elektroniczną. Studenci wypełniają ankietę osobno dla każdego przedmiotu realizowanego w danym semestrze i wyrażają swoją opinię na temat zajęć oraz sposobu ich prowadzenia poprzez podanie oceny w skali od 1 do 6, gdzie 1 oznacza ocenę najniższą, a 6 ocenę najwyższą. Studenci mogą umieścić dodatkowe komentarze lub uwagi dotyczące mocnych i słabych stron ocenianych zajęć lub sposobu ich prowadzenia. Anonimowość ankiet daje studentom pełną swobodę wypowiedzi. W wypadku, gdy wyniki ankiety w odniesieniu do danego pracownika są negatywne, Dziekan z udziałem Kierownika Katedry przeprowadzają z nim rozmowę celem wyjaśnienia przyczyn negatywnej opinii oraz ustalenia działań zmierzających do poprawy jakości prowadzonych przez niego zajęć. W przypadku ponownej oceny negatywnej nauczyciela akademickiego w ankiecie, mogą zostać podjęte działania polegające na przeprowadzeniu dodatkowej oceny pracownika. Przedmiot może też zostać przydzielony innej osobie w kolejnym cyklu kształcenia. Sytuacje takie zdarzają się niezwykle rzadko - zwykle pracownicy otrzymują w ankietach bardzo wysokie oceny. Wyniki ankiet mają też bardzo istotny wpływ na przyznawane od roku akademickiego 2021/2022 podczas Dnia Jakości Kształcenia UMCS wyróżnienia *Homo Didacticus*. Wyróżnienie to wraz z dyplomami uznania otrzymują nauczyciele akademicy wyróżniający się pracą, jakością i zaangażowaniem w proces dydaktyczny. Nauczyciele zostają wytypowani przez zespół pod kierunkiem Prorektor ds. studentów i jakości kształcenia na podstawie analizy ankiet, w których studenci wyróżnili najwyższymi ocenami i opisowymi komentarzami ich pracę dydaktyczną w danym

semestrze. To zaszczytne wyróżnienie otrzymało czworo nauczycieli Instytutu Muzyki prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku.

W uniwersytecie funkcjonuje też systemowy mechanizm rozwiązywania potencjalnych konfliktów. Sytuacje konfliktowe rozstrzygane są zarówno na poziomie instytutów, jak i wydziałów przez dyrektorów i dziekanów. W skrajnych przypadkach sprawy mogą być kierowane do senackich komisji dyscyplinarnych, bądź rzecznika dyscyplinarnego.

Do stałych mechanizmów wspierania nauczycieli akademickich należy finansowanie prowadzonych przez nich badań oraz wymierne wsparcie ich starań o awans poprzez uzyskiwanie kolejnych stopni naukowych. Środkami na badania dysponuje dyrektor instytutu. Najwyższy priorytet w ich rozdziale posiadają projekty mające istotne znaczenie z punktu widzenia przyszłej ewaluacji, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb badawczych i rozwojowych młodych pracowników. W ostatnim czasie zostało sfinansowanych, bądź dofinansowanych szereg działań badawczych/artystycznych prowadzonych przez pracowników Instytutu Muzyki – koncerty, w tym zagraniczne (USA, Niemcy, Francja, Włochy, Litwa), nagrania płytowe, publikacje, czy też zakup lub wypożyczenie materiałów nutowych. Ze środków badawczych zostało też zakupionych wiele instrumentów, aparatura (np. kamery, profesjonalny rejestrator cyfrowy audio, tablice interaktywne, rzutniki, mikrofony) oraz sprzęt komputerowy, co przekłada się nie tylko na jakość pracy badawczej pracowników, ale i na zaspokojenie wielu potrzeb dydaktycznych, w tym związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

W UMCS funkcjonuje także system dodatkowego nagradzania pracowników uregulowany zarządzeniem Rektora UMCS w formie nagród przyznawanych na drodze składania wniosków. Procedura przyznawania nagród Rektora jest opisana w odpowiednim regulaminie. Regulamin stanowi, że nagrody mają charakter indywidualny lub zbiorowy i przyznawane są w 3 kategoriach: za osiągnięcia naukowe lub artystyczne, osiągnięcia dydaktyczne oraz organizacyjne. W ostatnich latach wielu nauczycieli akademickich z Instytutu Muzyki stanowiących kadrę kierunku otrzymywało tego typu nagrody.

Pracownicy wykazujący wyróżniające się osiągnięcia artystyczne mogą również liczyć na dodatek do wynagrodzenia. Osiągnięcia artystyczne pracowników Instytutu Muzyki podlegają ocenie dokonywanej przez Zespół do spraw ewaluacji jakości działalności naukowej w Instytucie Muzyki UMCS, w wyniku czego utworzona zostaje lista rankingowa, na podstawie której wskazanych zostaje 20% pracowników z liczby N wykazujących najwyższą aktywność artystyczną (6 nauczycieli akademickich z IM). Wskazani pracownicy w roku 2023 otrzymywali przez dziesięć miesięcy dodatek do pensji w wysokości 500 PLN brutto, a w roku 2024 jest to kwota 700 PLN brutto.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Kadra ocenianego kierunku wykazuje się bogatym, udokumentowanym dorobkiem artystycznym w dyscyplinie sztuki muzyczne, naukowym i dydaktycznym związanym ściśle z profilem ocenianego kierunku, umożliwiającym prawidłową realizację zajęć dydaktycznych i projektów badawczych (artystycznych i naukowych). Struktura i liczebność kadry w stosunku do liczby studentów jest odpowiednia w kontekście prowadzonej dydaktyki, zaś indywidualne pensum dydaktyczne każdego pracownika przydzielane jest zgodnie z wymaganiami i literą prawa. Nauczyciele akademicki posiadają odpowiednie kompetencje do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość - Uczelnia stwarza warunki do podnoszenia kwalifikacji w tym zakresie. Przydział zajęć dydaktycznych jest prawidłowy i uwzględnia zainteresowania naukowe pracownika. W ramach ocenianego kierunku stosowany jest, obowiązujący w całej Uczelni, transparentny mechanizm kontroli i oceny pracowników, uwzględniający prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, które obecnie nie są prowadzone na ocenianym kierunku. Kadra poddawana jest okresowej ocenie wynikającej z zapisów ustawowych. Osobnym narzędziem oceny nauczycieli akademickich jest ankieta studencka. Wyniki oceny kadry są wykorzystywane w procesie budowania indywidualnej ścieżki kariery akademickiej poszczególnych pracowników. Kształcenie pedagogiczne prowadzone jest przez wysoko wykwalifikowaną kadrę naukowo-dydaktyczną, posiadającą znaczny, udokumentowany dorobek z zakresu pedagogiki i psychologii. Potrzeby szkoleniowe zaspokajane są poprzez działalność uczelnianego Centrum ds. jakości kształcenia organizującego liczne, darmowe kursy doskonalące dla pracowników UMCS. Przyjęta w Uczelni i realizowana również na ocenianym kierunku polityka kadrowa opiera się o przejrzyste akty prawne (uchwały Senatu UMCS, zarządzenia Rektora) i zapewnia prawidłową jej realizację. Na podkreślenie zasługuje szereg rozwiązań motywujących pracowników: nagrody Rektora, dodatki do wynagrodzenia za wyróżniającą się działalność artystyczną lub naukową, czy wreszcie przyznawanie tytułu *Homo Didacticus*. W Uczelni istnieją odpowiednie mechanizmy przeciwdziałania dyskryminacji, rozwiązywania konfliktów i reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

1. Na uwagę zasługuje jedna z form motywowania kadry, w postaci przyznawanego tytułu *Homo Didacticus*. Jego szczególne znaczenie polega na tym, że tytuł ten stanowi wyraz docenienia działań dydaktycznych pracowników UMCS przez społeczność studencką.

Rekomendacje

1. Rekomenduje się poświęcenie większej uwagi budowaniu młodej kadry badawczo-dydaktycznej, aby zmniejszyć pojawiającą się lukę pokoleniową.

Zalecenia

Brak

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Zajęcia w ramach ocenianego kierunku odbywają się głównie na Wydziale Artystycznym UMCS w Lublinie w Instytucie Muzyki przy Alei Kraśnickiej 2A. Instytut Muzyki posiada jeden dwukondygnacyjny budynek o powierzchni 1032 m kw., parter - 510 m kw. I i piętro - 522 m kw., obejmujący 21 sal wykładowych oraz ćwiczeniowych, sekretariat, pokoje dyrekcji, magazyn sprzętu, pracownię komputerową i bibliotekę. Budynek i znajdująca się w nim infrastruktura wymagają obecnie remontu. Ostatnie działania tego typu miały miejsce w latach 90-tych XX w. Pedagodzy i studenci zwracają uwagę na bardzo niskie walory estetyczne obiektu, słabe wygłuszenie sal dydaktycznych, zły stan sanitariatów oraz niewystarczającą ilość sal do dydaktyki i indywidualnej pracy studentów. Zauważalny jest także brak odpowiedniej infrastruktury dedykowanej osobom z niepełnosprawnościami. W trakcie wizyty Zespołu PKA, w ramach tej infrastruktury w budynku znajdował się jedynie zewnętrzny podjazd dla wózków oraz przenośna platforma ręczna ułatwiająca komunikację między kondygnacjami osobom z niepełnosprawnością narządu ruchu. Rekomenduje się jak najszybszą realizację przez Władze Uczelnie przygotowywanych planów modernizacji przedmiotowego budynku, które obejmą:

- adaptację nieużytkowego poddasza, m.in. na potrzeby dydaktyczne, dzięki czemu powierzchnia użytkowa budynku powiększy się o 450 m²;
- przebudowę budynku na parterze i I piętrze – przebudowa holu, portierni i szatni, powiększenie sal wykładowych, sali perkusyjnej i biblioteki, wytlumienie sal ćwiczeniowych, adaptację toalet do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (na obu poziomach);
- dobudowanie na froncie budynku szybu windowego do obsługi trzech poziomów budynku;
- wymianę instalacji wodno-kanalizacyjnych, elektrycznych i internetowych;
- pełne przystosowanie budynku do współczesnych standardów ppoż. i potrzeb osób z niepełnosprawnościami (windą, toalety);
- zagospodarowanie przestrzeni przed budynkiem Instytutu Muzyki.

W swojej siedzibie Instytut Muzyki dysponuje obecnie profesjonalną salą kameralną o powierzchni 101 m², wyremontowaną, nowoczesną i spełniającą współczesne standardy tego typu pomieszczeń, wyposażoną w sprzęt multimedialny (rzutnik, ekran, laptop), a także sprzęt nagłaśniający: mikser, końcówki mocy, zestaw głośnikowy wraz z odsłuchami, 10 mikrofonów (w tym mikrofony studyjne – pojemnościowe i estradowe - dynamiczne), pulpity, oświetlenie estradowe oraz fortepian półkoncertowy Yamaha C7. Ponadto 4 sale dydaktyczne są wyposażone w projektory multimedialne na stanowisku nauczycielskim, umożliwiające również podłączenie komputerów przenośnych. W 5 salach są zainstalowane komputery stacjonarne z dostępem do Internetu przeznaczone dla prowadzących zajęcia. W pracowni komputerowej zainstalowane jest oprogramowanie systemowe: Microsoft Windows w wersjach 7 i 10, programy muzyczne Cubase oraz Finale oraz 2 tablice multimedialne. Ponadto studenci mają dostęp do oprogramowania: do kształcenia słuchu (Gimnastyka słuchu, EarMaster, Mijusic, Interval Ear Trainer, Good-ear); do tworzenia graficznych zapisów muzyki (Cubase, Music Animation Machine) oraz do muzycznych multimediiów, quizów i testów (Wędrówki muzyczne, Orkiestrownik, programy serii Midimaster).

Pracownicy i studenci prezentują swoje projekty artystyczne, korzystając również z sal Akademickiego Centrum Kultury i Mediów „Chatka Żaka” - sali koncertowej oraz sali Inkubatora Medialno-Artystycznego, dysponującego najnowocześniejszym wyposażeniem technicznym, takim jak: kamery telewizyjne, wysokiej klasy nagłośnienie, stoły mikerskie, mikrofony i oświetlenie estradowe. Obsługą techniczną (dźwiękową i oświetleniową) zajmują się pracownicy etatowi Inkubatora. Sale wykładowe

i ćwiczeniowe w Instytucie Muzyki wyposażone są w fortepiany i pianina. Stan techniczny instrumentów jest zróżnicowany, w wielu przypadkach wymagający co najmniej ingerencji stroiciela.

Wydział Artystyczny korzysta również z sali chóru (około 80m²) w niedawno otwartej placówce Uczelni pn. „Trójka UMCS” mieszczącej się na terenie „miasteczka akademickiego”. W pomieszczeniu tym znajdują się podesty dla chóru, krzesła pulpity do nut (100 szt.), a także pianino. Odbywają się tam próby Chóru Akademickiego UMCS, zajęcia zespołów wokalnych, a także próby sekcyjne.

W kontekście koncertów dyplomowych, niekiedy wynajmowane są sale w instytucjach kultury miasta Lublin, np. w Centrum Kultury w Lublinie.

W przypadku praktyk zawodowych w szkołach, infrastruktura i wyposażenie jest odpowiednie do prowadzenia zajęć z muzyki i edukacji muzycznej. Szkoły, w których realizowane są praktyki, zapewniają wymagane dla przedmiotów muzycznych warunki prowadzenia oraz dysponują odpowiednim sprzętem: pianinami, podstawowym instrumentarium Orffa, tablicami multimedialnymi.

Instytut posiada dostęp do Internetu oraz infrastrukturę umożliwiającą korzystanie z sieci zarówno pracownikom, jak i studentom. Na terenie Uniwersytetu wszyscy studenci i pracownicy mają możliwość korzystania z dostępu do sieci Internet w ramach projektu EDUROAM. Jest to głównie sieć bezprzewodowa. Instrumentarium Instytutu Muzyki, które pozostaje do dyspozycji studentów obejmuje następujące instrumenty: akordeon 18 szt., altówka 2 szt., cabasa 1 szt., dzwonki 11 szt., fagot 1 szt., flet 30 szt., fortepian 6 szt., gitara 13 szt., kastaniety 1 szt., keyboard 15 szt., klarnet 7 szt., kontrabas 4 szt., ksylofon 12 szt., metalofon 9 szt., organy 2 szt., perkusja 2 szt., pianino 30 szt., saksofon 8 szt., szpinet 1 szt., wibrafon 1 szt., wiolonczela 8 szt., smyczki do wiolonczeli 5 szt., bęben 8 szt., djembe 5 szt., gong 2 szt., keyboard 15 szt., misy – komplet 1 szt., bum bum rurki 1 kpl., trąbka 2 szt., harmonijka klawiszowa ustna 5 szt., klarnet z walizką 3 szt., puzon z futerałem, instrumentarium etniczne 10 szt.. Wśród wymienionych sprzętów znajdują się instrumenty bardzo dobrej jakości (np. akordeony), ale też takie, które są zużyte i wymagają naprawy bądź wymiany na nowe.

Wyposażenie techniczne Instytutu Muzyki wskazane w Raporcie samooceny oraz zaprezentowane podczas oglądu bazy przeprowadzonego w trakcie wizytacji generalnie umożliwia prowadzenie zajęć dydaktycznych w sposób zapewniający realizację założonych efektów uczenia się. Rekomenduje się wyposażenie wszystkich pomieszczeń, w których prowadzone są zajęcia z dyrygowania w podesty dyrygenckie oraz przenośne, wielkoformatowe lustra, które mogą być wykorzystywane również w procesie nauki śpiewu lub gry na instrumencie.

Jak już wcześniej wspomniano, wejście do Instytutu Muzyki wyposażone jest w podjazd dla wózków inwalidzkich, a na schodach znajduje się jedno przenośne urządzenie ułatwiające wwiezienie i zwiezienie osoby z niepełnosprawnością narządu ruchu na piętro (na dwie klatki schodowe w budynku). Instytut posiada również specjalne wysokie stołki, z których mogą korzystać osoby z niepełnosprawnością podczas zajęć wymagających pozycji stojącej (np. dyrygowanie). Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami i Wsparcia Psychologicznego UMCS prowadzi wypożyczalnię sprzętu dla studentów i doktorantów z niepełnosprawnościami. Sprzęt jest wypożyczany bezpłatnie na czas określony w umowie użyczenia. Szczegółowe warunki korzystania z wypożyczalni określa regulamin. Do wypożyczenia są: dyktafony, powiększalniki optyczne tekstu, monitory brajlowskie, komputery przenośne. W budynku generalnie brakuje oznaczeń pomieszczeń w języku Braille'a, czy też nowoczesnych rozwiązań w postaci np. pętli indukcyjnej.

Studenci w ramach pracy własnej poza czasem zajęć korzystają z zasobów infrastruktury Wydziału w tym z sal dydaktycznych, instrumentów, pracowni komputerowej oraz biblioteki. Wydawane są pisemne pozwolenia dla studentów na korzystanie z sal oraz sprzętu w trosce o zachowanie ich w jak najlepszym porządku.

W Instytucie Muzyki funkcjonuje biblioteka dysponująca księgozbiorem o tematyce muzykologicznej liczącym 6162 woluminów, drukami muzycznymi w ilości 11526 oraz nutoteką i płytoteką. W jej zasobach znajdują się również czasopisma muzykologiczne liczące 643 tytułów, czasopisma polskie i zagraniczne w prenumeracie bieżącej (14 czasopism), nośniki danych (płyty CD i DVD, albumy wielopłytowe) w liczbie 920, a także bazy muzyczne Naxos Music Library.

Zbiory książek są uporządkowane według sygnatur oraz tematycznie. W bibliotece dostępna jest również sieć bezprzewodowa. W wyposażeniu biblioteki znajdują się 3 stanowiska komputerowe z dostępem do internetu, w tym dwa przeznaczone dla czytelników, które umożliwiają korzystanie z katalogów komputerowych polskich i zagranicznych, zasobów Biblioteki Cyfrowej UMCS, bibliografii i słowników oraz zaliczanie przysposobienia bibliotecznego on-line. Biblioteka Instytutu Muzyki posiadająca zbiory najważniejsze dla ocenianego kierunku, mieści się w dość ciasnym pomieszczeniu, które nie umożliwia swobodnego dostępu osobom na wózkach. Brakuje również specjalnego oprzyrządowania ułatwiającego dostęp do zasobów bibliotecznych osobom z niepełnosprawnością narządu wzroku (np. specjalna przystawka na stanowisku komputerowym). Nie ma również specjalnie wydzielonej czytelnicy. Bibliotekę odwiedza corocznie i korzysta z jej zasobów ok. 2200 osób. Do dyspozycji studentów jest również Biblioteka Główna UMCS wraz z czytelnią, z księgozbiorem liczącym 1,5 mln woluminów, posiadająca internetowy katalog komputerowy. Biblioteka Instytutu Muzyki jest połączona z katalogiem komputerowym Biblioteki Głównej. Zasoby biblioteczne posiadają i są na bieżąco uzupełniane o pozycje zalecane w sylabusach przedmiotów i umożliwiają realizację przyjętych efektów uczenia się.

Monitorowanie i ocena stanu bazy dydaktycznej i naukowej dokonywana jest w sposób ciągły. Potrzeby doskonalenia i powiększania zasobów zgłaszane są przez pracowników naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych oraz studentów kierownikom katedr, prodziekanowi lub dyrektorowi Instytutu.

Infrastruktura dydaktyczna pracowni metodycznej, w której odbywają się zajęcia przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela muzyki, jest zgodna z regułami i wymaganiami zawartymi w standardzie kształcenia nauczycieli. Pracownia posiada wysokiej klasy sprzęt elektroniczny pozwalający na odtwarzanie muzyki oraz rozbudowany zestaw szkolnych instrumentów muzycznych wywodzących się z różnych kultur świata (instrumenty europejskie, afrykańskie i orientalne).

W ostatnim czasie na Wydziale Artystycznym (w budynku innym, niż przynależny Instytutowi Muzyki) powstał pokój wyciszeń, nazwany „Strefą wytchnień”. Działanie jest prowadzone w ramach projektu „Dostępny UMCS” oraz we współpracy z Zespołem ds. osób z niepełnosprawnościami. Utworzony pokój spełnia rolę przytulnego miejsca służącego wyciszeniu. Jest on dostępny dla wszystkich studentów zgłaszających potrzeby skorzystania z takiego miejsca, w tym w szczególności dla osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, chorobą Aspergera i innymi zaburzeniami o podłożu psychicznym oraz osób przechodzących kryzys o podłożu psychicznym, osób chorych na cukrzycę potrzebujących miejsca na odpoczynek po iniekcji insuliny. Jest to miejsce wyciszenia w trakcie lub pomiędzy zajęciami lub w trakcie kryzysu zdrowia psychicznego. Pokój wyciszeń służy również jako umówione miejsce spotkania studenta w kryzysie z pracownikiem Zespołu ds. Wsparcia Osób

z Niepełnosprawnościami /psychologiem. Pomieszczenie to zostało wyposażone, zaaranżowane i sfinansowane w ramach projektu „Dostępny UMCS” zrealizowanego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Budynek Instytutu Muzyki, w którym prowadzone są zajęcia na ocenianym kierunku, od ok. trzydziestu lat nie był kompleksowo remontowany. Za wyjątkiem sali kameralnej, stan pozostałych pomieszczeń nie w pełni przystaje do współczesnych standardów architektonicznych stosowanych w budynkach dydaktycznych. Obecnie posiadana baza lokalowa pozwala co prawda na pełną realizację programu studiów ocenianego kierunku, ale jej stan techniczny i estetyczny budzi zastrzeżenia. Izolacja akustyczna sal nie eliminuje przesłuchów między pomieszczeniami. Toalety, wielkość i przestronność komunikacyjna biblioteki, klatki schodowe, oznaczenie pomieszczeń, komunikacja między kondygnacjami – nie są przystosowane dla osób z niepełnosprawnościami. To przede wszystkim stan budynku Instytutu Muzyki oraz stopień jego dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (głównie narządu ruchu) stanowi podstawę do oceny niniejszego kryterium jako spełnionego częściowo.

Wyposażenie sal w pomoce dydaktyczne jest generalnie odpowiednie, dające możliwość kompletnej realizacji programów studiów. Stan instrumentarium pozostającego w zasobach Instytutu Muzyki jest zróżnicowany. Niektóre instrumenty wymagają naprawy.

Zapewniony jest odpowiedni dostęp do infrastruktury informatycznej (wi-fi, pracownie komputerowe, stanowisko komputerowe w bibliotece), odpowiedniego oprogramowania oraz nowoczesnych pomocy dydaktycznych wykorzystywanych w kształceniu nauczycieli (tablice multimedialne) umożliwiających prawidłową realizację zajęć dydaktycznych. Infrastruktura ta stwarza możliwości kształcenia na odległość i jest połączona z innymi systemami uczelni.

Zasoby biblioteczne biblioteki Instytutu Muzyki są zgodne, co do aktualności, zakresu tematycznego i zasięgu językowego, a także formy wydawniczej, z potrzebami prowadzonego procesu nauczania i uczenia się i umożliwiają osiągnięcie przez studentów założonych efektów uczenia się, w tym również w zakresie kształcenia z użyciem narzędzi i metod kształcenia na odległość. Obejmują piśmiennictwo zalecane w sylabusach w liczbie egzemplarzy dostosowanej do potrzeb procesu nauczania i uczenia się oraz liczby studentów. Są dostępne tradycyjnie oraz z wykorzystaniem narzędzi informatycznych, które umożliwiają dostęp do światowych zasobów informacji naukowej. Pomieszczenie biblioteki jest dość ciasne. Brak jest wydzielonej czytelni. Układ pomieszczenia nie zapewnia bezproblemowego dostępu osobom na wózkach ze względu na niewielkie rozmiary pomieszczenia. W wyposażeniu biblioteki rekomenduje się uzupełnienie infrastruktury informatycznej o sprzęt ułatwiający dostęp do zbiorów bibliotecznych osobom z niepełnosprawnościami. Podane nieprawidłowości nie występują w budynku Biblioteki Głównej UMCS.

Studenci mają dostęp do infrastruktury dydaktycznej poza godzinami zajęć. Sytuacja mogłaby ulec polepszeniu po dokonaniu adaptacji poddasza w budynku Instytutu Muzyki, co realnie zwiększyłoby liczbę sal dydaktycznych.

Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela jest zgodna ze standardami i uwzględnia wykorzystanie nowoczesnych narzędzi informatycznych (specjalistyczne oprogramowanie, tablice multimedialne).

Infrastruktura podlega okresowym przeglądom. Wykładowcy i studenci mają możliwość zgłaszania zaobserwowanych usterek władzom Instytutu. W miarę posiadanych możliwości, potrzeby studentów i wykładowców są realizowane, a wnioski wykorzystywane w procesie doskonalenia infrastruktury, czego przykładem może być stworzony plan adaptacji poddasza budynku Instytutu Muzyki oraz powstające plany jego remontu.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie Zidentyfikowano

Rekomendacje

1. Rekomenduje się wyposażenie wszystkich sal dydaktycznych wykorzystywanych w procesie nauki dyrygowania w podesty dyrygenckie oraz duże lustra (np. przenośne), przydatne również w procesie nauki śpiewu i gry na instrumencie.
2. Rekomenduje się jak najszybsze wdrożenie planów remontu budynku Instytutu Muzyki.

Zalecenia

1. Zaleca się dostosowanie budynku Instytutu i całej jego infrastruktury do potrzeb osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Oceniany kierunek edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej prowadzi i stale rozwija zróżnicowaną współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Jest ona realizowana z najważniejszymi instytucjami kulturalno-oświatowymi w regionie, administracją publiczną oraz sektorem prywatnym i jest realizowana na poziomie lokalnym, regionalnym oraz międzynarodowym. Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi prowadzona jest regularnie i odbywa się na podstawie podpisanych porozumień lub umów, które wytyczają ramy zaangażowania, ale także prowadzona jest (z częścią instytucji partnerskich) w sposób nieformalny. Analiza stanu faktycznego wykazała, że kontakt przedstawicieli kierunku oraz przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego jest nieprzerwany i inicjowany w wyniku realnej potrzeby. Relacje są dwustronne i koncentrują się na realizacji zadań związanych z szeroko rozumianą edukacją muzyczną.

W strukturze Uczelni funkcjonuje Prorektor ds. rozwoju i współpracy z gospodarką. Jednak przy ocenianym kierunku nie działa ciało doradcze do którego zaproszono zróżnicowane grono przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych. Zaznaczyć jednak należy, że do Zespołu programowego kierunku edukacja artystyczna zaproszono jednego przedstawiciela interesariuszy zewnętrznych, który ma możliwość konsultowania programu studiów i wpływa na projektowanie realizowanych efektów uczenia się. Wskazany interesariusz zewnętrzny zasiadający sporadycznie (w zależności od potrzeby) do tej pory miał również znaczący wpływ na projektowanie kierunku. Odbывало się to poprzez wsparcie w tworzeniu sylabusów zajęć, a także poprzez konsultowanie programów studiów. Ponadto był wspierającym organizację licznych konferencji, warsztatów i spotkań. Jest on przedstawicielem Lubelskiego Samorządowego Centrum Doskonalenia Nauczycieli.

Na kierunku nie funkcjonuje żaden mechanizm umożliwiający zbieranie opinii i sugestii płynących od szerszego grona przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego. Zdecydowana większość konsultacji z partnerami zewnętrznymi realizowana jest w sposób nieformalny, a zbieranie danych dotyczących osiąganych efektów uczenia się, a także realnych potrzeb przyszłych pracodawców jest prowadzona przypadkowo, bez systematyczności, a także bez użycia narzędzi, które mogłyby ten proces wspierać. Nie ma również stworzonych mechanizmów dostępnych dla szerokiego grona przedstawicieli pracodawców, którzy z jego pomocą mogliby uczestniczyć w procesie projektowania oferty edukacyjnej kierunku. Pomimo tego, Zespół oceniający zauważa istotny wpływ otoczenia społeczno-gospodarczego na kształt realizowanego na kierunku programu. Warto jednak podkreślić znaczenie nieformalnych kontaktów otoczenia i władz kierunku, którzy w trybie ciągłym konsultują i zgłaszają uwagi do realizowanych treści. Pojawiające się propozycje zmian są następnie omawiane z wykładowcami, którzy przygotowują propozycje zmian programowych wdrażanych formalną drogą przez Władze Uczelni. Zespół oceniający zauważa, że jedynie jeden przedstawiciel otoczenia społeczno-gospodarczego jest zapraszany na spotkania zespołu programowego w celu konsultacji programów studiów. W zdecydowanej większości przedstawiciele pracodawców nie są zapraszani na oficjalne spotkania i konsultacje. Jednak dzięki nieformalnym relacjom z władzami kierunku, ich głos i wsparcie stanowią istotny element w procesie projektowania i realizacji programu.

Zauważono zasadniczą dbałość o dobór partnerów reprezentujących system edukacji, a także szczególnie wysoką jakość realizowanej współpracy na polu działań oświatowo-edukacyjnych i artystycznych.

Kierunek współpracuje z ważnymi instytucjami związanymi ze sztukami muzycznymi i kulturą w Lublinie oraz na terenie całego kraju. Współpraca realizowana jest na płaszczyźnie artystycznej i edukacyjnej. Za współpracę artystyczną odpowiada Dyrektor Instytutu Muzyki. Jest on odpowiedzialny za relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym, z którym podpisywane są porozumienia dotyczące organizacji wydarzeń artystycznych, w tym koncertów, recitali, akcji charytatywnych, a także wydarzeń muzycznych, w których realizacji uczestniczą zarówno studenci jak i wykładowcy.

Instytut Muzyki na stałe współpracuje z instytucjami kultury i sztuki, w tym między innymi z Teatrem Muzycznym w Lublinie, Filharmonią im. Henryka Wieniawskiego w Lublinie, Nałęczowskim Ośrodkiem Kultury, Chodzieskim Domem Kultury w Chodzieży, Centrum Kultury w Lublinie, Stowarzyszeniem wspierania Talentów Aplauz w Lublinie. Wśród partnerów kierunku możemy wymienić również szkoły i instytucje publiczne, w tym: Ogólnokształcącą Szkołę Muzyczną I i II st. im. Karola Lipińskiego, Szkołę Muzyczną I i II st. im. T. Szeligowskiego, przy wsparciu programu „Śpiewająca Polska”, Polski Związek

Chórów i Orkiestr, Lubelską Szkołę Jazzu i Muzyki Rozrywkowej I i II stopnia, Centrum Sztuki Wokalnej w Rzeszowie, a także Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny Nr 1 w Lublinie. Współpraca ta dotyczy współorganizacji inicjatyw o charakterze artystycznym i prozdrowotnym, w tym organizacji koncertów i szkoleń, a także jest ważnym czynnikiem wspierającym proces kształcenia poprzez praktyki pedagogiczne. Ważnym partnerem kierunku jest Lubelski Samorządowy Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Lublinie, którego przedstawiciel zasiada w zespole programowym, jako reprezentant interesariuszy zewnętrznych.

Istotnymi są również partnerstwa zawierane z organizacjami pozarządowymi, w tym: ze Stowarzyszeniem Polskich Artystów Muzyków Oddział Lubelski, Polskim Stowarzyszeniem Jazzowym w Warszawie, Stowarzyszeniem Wspierania Talentów APLAUZ.

Ważnym aspektem działań realizowanych na poziomie kierunku jest współrealizacja projektów z instytucjami kultury. Istotną rolę odgrywa w niej współpraca nauczycieli akademickich zatrudnionych na kierunku z instytucjami partnerskimi, która odbywa się zarówno na szczeblu organizacyjnym, jak i poprzez udział w zespołach eksperckich. Działalność ta jest skoncentrowana na dostarczeniu kompetencji twardych i miękkich osobom studiującym, ale również jest uzupełnieniem pracy Biura Karier wspierającego osoby studiujące. Kadra zatrudniona na kierunku składa się z czynnych artystów i naukowców współpracujących z krajowymi i międzynarodowymi instytucjami kultury, szkołami wyższymi artystycznymi i ogólnokształcącymi, a także z instytucjami i organami samorządu terytorialnego oraz jednostkami administracji państwowej. Sprawia to, że studenci aktywnie uczestniczą w realizacji projektów edukacyjno-artystycznych. Przykładem takiej działalności mogą być koncerty Chóru Akademickiego UMCS oraz Chóru Instytutu Muzyki. Ponadto nauczyciele akademicy od wielu lat współpracując z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z wyżej wymienionymi podmiotami, zapraszani są do prac zespołów związanych z kulturą i sztuką, zasiadając w radach instytucji lub będąc w jury konkursów. Przykładem może być współtworzenie projektu i współpraca jaka jest realizowana przy realizacji projektu Śpiewająca Polska.

W kształtowaniu relacji z przedstawicielami interesariuszy zewnętrznych odgrywa również Biuro Karier. Jest ono jednostką wspierającą studentów w realizacji przyszłej kariery zawodowej. Studenci kierunku mają obowiązek realizacji praktyk studenckich, dlatego polityka Biura Karier jest również wspierającą w tym zakresie.

Z raportu wynika, że za monitorowanie, prowadzenie oceny i ewaluacji programów studiów, które uwzględniają opinie interesariuszy zewnętrznych odpowiedzialny jest Zespół programowy kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej oraz Wydziałowy Zespół ds. jakości kształcenia. Jednak regulacje dotyczące współpracy z otoczeniem w sposób nieprecyzyjny odnoszą się do kwestii monitorowania udziału otoczenia społeczno-gospodarczego w projektowaniu oraz doskonaleniu programu studiów. Do tej pory przeglądy programów studiów odbywały się drogą elektroniczną (za pomocą poczty elektronicznej), i konsultował je jeden przedstawiciel otoczenia społeczno-gospodarczego, który został zaproszony do współpracy w ramach Zespołu programowego. Z przeprowadzonych rozmów z interesariuszami zewnętrznymi, w tym przedstawicielem zaproszonym do prac zespołu programowego wynika, że nie stworzono mechanizmu spotkań dedykowanych rozmowom na temat programu studiów i realizowanych efektów uczenia się, które byłoby przewidziane dla szerokiego grona przedstawicieli instytucji współpracujących z kierunkiem. Ewaluacja współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym prowadzona jest w sposób incydentalny, niesformalizowany. Odbywa się ona za pomocą rozmów nieformalnych z zaprzyjaźnionymi

przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, a także poprzez rozmowy wewnętrzne kadry zatrudnionej na kierunku oraz przez realizowane praktyki, które stają się przestrzenią na dzielenie się przemyśleniami i sugestiami na temat efektów uczenia się i realizacji programu studiów oraz miejscem udzielania wsparcia niezbędnego przy tworzeniu praktycznych zajęć, podnoszących kwalifikacje niezbędne na rynku pracy. Ważnym odnotowania jest fakt, że wszystkie instytucje partnerskie współpracujące z kierunkiem odpowiadają profilem prowadzonej przez siebie działalności do dyscyplin naukowych, do których przypisany jest kierunek.

Pomimo tego, że zespół widzi znaczący wpływ otoczenia społeczno-gospodarczego na rozwój kierunku, a także zauważa zmiany dokonywane w programie studiów pod wpływem sugestii płynących ze strony otoczenia społeczno-gospodarczego to jednak zauważamy, że współpraca Ta mogłaby zostać wzmocniona i ustrukturyzowana. Pod wpływem opinii otoczenia zewnętrznego na pierwszym stopniu studiów wprowadzono do programu studiów następujące zmiany: zamieniono zajęcia *Fortepian* na *Fortepian z nauką akompaniamentu i improwizacją*. Wynikało to bezpośrednio z potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego. Ponadto nauczyciele szkół zwrócili uwagę na potrzebę zwiększenia nacisku na zajęcia rytmiki, co również zostało uwzględnione w realizowanym programie studiów. Powyższe przykłady ukazują znaczący wpływ przedstawicieli pracodawców na program realizowany na kierunku.

Pomimo skuteczności prowadzonej współpracy, dużej dbałości o jej jakość co do jej form i doboru instytucji partnerskich, Zespół oceniający rekomenduje wdrożenie mechanizmu wspierającego ewaluację współpracy z otoczeniem, pozwalającą na systemową weryfikację programu studiów, a także doskonalenie osiąganych efektów uczenia się. Wprowadzenie narzędzi, takich jak cykliczne spotkania interesariuszy zewnętrznych podczas których konsultowane będą programy studiów oraz osiągane efekty uczenia się, będą również szansą na poszerzenie współpracy i sieciowanie różnych grup interesariuszy kierunku.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Analiza stanu faktycznego na wizytowanym kierunku potwierdza poprawność realizowanej współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Zarówno jej zakres, jak i zasięg działalności instytucji współpracujących z kierunkiem jest widoczny w sferze współtworzenia i realizowania programu studiów. Zaznaczyć należy prawidłowy dobór instytucji partnerskich i fakt, że charakter prowadzonej przez instytucje partnerskie działalności pozostaje w zgodzie z treściami realizowanymi na kierunku. Profil instytucji partnerskich odpowiada również dyscyplinom do których kierunek został przyporządkowany. Instytucje te wspierają realizowane na kierunku cele i efekty uczenia się, przez aktualizowane o sugestie płynące od przedstawicieli pracodawców treści. Kierunek prowadzi zróżnicowaną w formach i treściach współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Wskazać należy między innymi realizację projektów artystycznych, w tym koncertów, projektów społecznych, a także innych działań wspierających realizowane projekty. Otoczenie społeczno-gospodarcze,

pomimo że nie w sposób usystematyzowany, odbywający się na bazie jasnych i klarownych dla wszystkich mechanizmów, to jednak ma istotny wpływ na koncepcję, efekty uczenia się i program studiów. Istnieje minimalne działania formalne przejawiające się w opinii jednego przedstawiciela pracodawców zaproszonego do prac zespołu programowego, ale także szczególnie znaczące nieformalne spotkania władz kierunku z partnerami zewnętrznymi przyczyniają się do weryfikacji aktualnych potrzeb rynku pracodawców. Zespół oceniający, nie zauważył systemowych rozwiązań i mechanizmów służących ewaluacji współpracy z otoczeniem społecznym.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano

Rekomendacje

1. Wdrożenie mechanizmu wspierającego ewaluację współpracy z otoczeniem.
2. Wdrożenie mechanizmu pozwalającego na systemową weryfikację programu studiów i osiągniętych efektów uczenia się

Zalecenia

Brak

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia jest traktowane na Wydziale Artystycznym UMCS jako jeden z priorytetowych kierunków rozwoju studiów artystycznych oraz ważny kierunek rozwoju badań. Koncepcja kształcenia na kierunkach artystycznych od samego początku zakładała wyposażenie studentów w wiedzę i umiejętności niezbędne na międzynarodowym rynku pracy.

Prowadzona na ocenianym kierunku działalność naukowa, artystyczna i dydaktyczna w zakresie umiędzynarodawiania jest zgodna z przyjętą koncepcją i celami kształcenia. Programy studiów konstruowane są w ten sposób, by zapewnić zgodność z programami kierunków artystycznych funkcjonujących na europejskich uczelniach, co umożliwia mobilność studentów i kadry, przede wszystkim w ramach programu Erasmus+. Oceniany kierunek ma podpisane umowy o współpracy z:

- ULUDAG UNIVERSITY, Turcja;
- UNIVERSITY OF OSTRAVA, Słowacja;
- ARISTOTLE UNIVERSITY OF THESSALONIKI, Grecja;
- UNIVERZITA HRADEC KRALOVE, Czechy;
- CONSERVATORIO STATALE DI MUSICA "LUISA D'ANNUNZIO", Pescara, Włochy.

Z dotychczasowych doświadczeń wynika, że najefektywniejsza współpraca prowadzona jest z uczelnią z Czech. Wynika to z największej zbliżoności programów studiów prowadzonych na obu uczelniach partnerskich.

Studenci ocenianego kierunku mają w ofercie programowej możliwość wyboru lektoratu języka angielskiego, zawierającego elementy specjalistycznego słownictwa z zakresu objętego programem studiów. Istotnym faktem, wartym podkreślenia jest to, iż zarówno kadra kierunku, jak również absolwenci i studenci posiadają rozległe kontakty międzynarodowe, będące wynikiem ich działalności artystycznej i udziału w prestiżowych międzynarodowych konkursach muzycznych, a także licznych koncertach. Nauczyciele akademicy są często zapraszani do prowadzenia warsztatów wykonawczych i zasiadają w jury konkursów o randze międzynarodowej. Kontakty te wykorzystywane są w procesie umiędzynarodowienia działalności dydaktycznej i artystycznej ocenianego kierunku, np. w formie organizacji kursów mistrzowskich, bądź wydarzeń artystycznych z udziałem gości zagranicznych. Na podkreślenie zasługują liczne sukcesy studentów i pedagogów osiągnięte na arenie międzynarodowej (nagrody w konkursach, koncerty w renomowanych ośrodkach).

W ciągu ostatnich lat podjęte zostały działania na rzecz rozszerzenia oferty dla programu Erasmus+. Odbyna się to poprzez nawiązywanie kontaktów międzynarodowych i podpisywanie umów w zgodzie z obowiązującym prawem krajowym i międzynarodowym, a także z zachowaniem odpowiednich procedur wewnętrznych oraz zasad realizacji programu w danym roku akademickim.

Podejmowane działania na rzecz rozwijania umiędzynarodowienia obejmują m.in. udostępnianie studentom i pracownikom informacji o możliwościach aplikacji na studia i praktyki zagraniczne, zacieśniana jest współpraca pomiędzy instytutowym Koordynatorem Programu Erasmus+ a biurem uczelnianym. Rozwijana jest także oferta kształcenia w językach obcych, co stwarza warunki sprzyjające procesowi podnoszeniu stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów oraz kadry. Proces wymiany międzynarodowej prowadzi i nadzoruje Biuro Programu Erasmus + UMCS, które w zakresie swoich kompetencji posiada okresową ocenę stopnia umiędzynarodowienia kształcenia. Biuro kontaktuje się z instytucjami współpracującymi, nadzoruje przebieg kwalifikacji studentów i pracowników do wyjazdów zagranicznych, w porozumieniu z Władzami Uczelni dokonuje oceny wyników każdej wymiany studenckiej lub pracowniczej, wykorzystując je w procesie doskonalenia umiędzynarodowienia kształcenia. Jednym z ważnych zadań tej jednostki, obok działalności biurowej, jest organizacja szkoleń dotyczących elektronicznego prowadzenia wymiany akademickiej. Za obsługę studentów ocenianego kierunku odpowiedzialny jest Koordynator Programu Erasmus+ Instytutu Muzyki, a wszelkie informacje dotyczące rekrutacji i zasad udziału w programie dostępne na tablicach informacyjnych (w formie ogłoszeń) oraz na stronie internetowej Wydziału Sztuki. W ciągu ostatnich sześciu lat pięćro studentów ocenianego kierunku korzystało z programu Erasmus+, przebywając w uczelniach zagranicznych. Jedna osoba z Włoch odwiedziła wizytowaną jednostkę. Również troje wykładowców z uczelni zrzeszonych w programie Erasmus+ prowadziło zajęcia w Instytucie Muzyki UMCS. Wykładowcy ocenianej jednostki, oprócz prowadzonej bogatej działalności artystycznej, zasiadają również w jury międzynarodowych konkursów: w dziedzinie instrumentalistyki (prof. dr hab. Elwira Śliwkiewicz-Cisak - juror konkursów na Łotwie i we Włoszech) oraz w dziedzinie chóralistyki (prof. dr hab. Elżbieta Krzemińska, prof. dr hab. Monika Mielko-Remiszewska). W przedstawionych aspektach wymiana międzynarodowa prezentuje się zadowalająco.

Na ocenianym kierunku studiuje obecnie zagraniczni studenci z Ukrainy i Białorusi. Wydział otwarty jest na przyjmowanie kandydatów z różnych krajów i posiada ofertę przedmiotów prowadzonych w języku angielskim. Wszystkie formy współpracy międzynarodowej mają wpływ na podniesienie jakości kształcenia na prowadzonym kierunku.

W Uczelni istnieje jasna procedura ubiegania się o możliwość wyjazdu zagranicznego. Co roku w październiku (na semestr letni) i w marcu (na semestr zimowy) na tablicy informacyjnej (w widocznym miejscu, obok sekretariatu) zamieszczane są wiadomości o aktualnych umowach z uniwersytetami i procedurach kwalifikacji na wyjazd dla pracowników i studentów. Komisja w składzie: prodziekan, przewodniczący RWSS WA UMCS, koordynator Erasmus+ przeprowadza egzamin kwalifikujący według podanych w informacji zasad (každorazowo sporządzany jest protokół z postępowania). Również podczas bieżących posiedzeń Rady Instytutu przekazywane są informacje dotyczące możliwości wyjazdów studyjnych dla pracowników. Prowadzona jest także akcja promocyjna dotycząca wymiany dla nauczycieli akademickich.

Instytut Muzyki WA UMCS dofinansowuje również szereg działań badawczych/artystycznych prowadzonych przez pracowników Instytutu w zakresie działalności koncertowej, udziału w festiwalach i konkursach oraz międzynarodowych konferencjach naukowych, stwarzając tym samym możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich i studentów związanej z prowadzonym na ocenianym kierunku kształceniem. W zakresie mobilności wirtualnej trwają obecnie prace nad zaktywizowaniem działań w tym obszarze, w zakresie budowania infrastruktury, nawiązywania kontaktów i doskonalenia umiejętności w posługiwaniu się narzędziami wirtualnymi.

Proces wymiany międzynarodowej jest na bieżąco monitorowany przez koordynatora do spraw wymiany międzynarodowej działającego w Instytucie Muzyki, który w kontakcie bezpośrednim ze studentami i pedagogami oraz w porozumieniu ze władzami Instytutu i Wydziału dokonuje ewaluacji działań podejmowanych w zakresie umiędzynaradawiania procesu kształcenia. Wnioski z przeprowadzanej ewaluacji są prezentowane podczas spotkań gremiów kierowniczych ocenianego kierunku.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia na ocenianym kierunku prowadzone jest w oparciu o sprawdzone mechanizmy wymiany międzynarodowej studentów i pedagogów (np. program Erasmus+) oraz własne kontakty międzynarodowe społeczności Kierunku. Procedura ubiegania się o zgodę na wyjazd zagraniczny jest przejrzysta. Nadzór i kontrolę nad procesem umiędzynarodowienia prowadzi specjalna komórka Uczelni, w porozumieniu z Władzami Uczelni. Przepływ informacji jest prawidłowy. Na ocenianym kierunku funkcjonuje specjalny Koordynator Programu Erasmus+ Instytutu Muzyki. Władze Instytutu Muzyki dbają o wieloaspektowe wspieranie międzynarodowej aktywności kadry dydaktycznej i studentów, których osiągnięcia na tym polu są znaczne.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano

Rekomendacje

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Wsparcie studentów kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej prowadzonym na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej, udzielane w procesie kształcenia jest systemowe, ma charakter stały i obejmuje cały proces kształcenia, a narzędzia wykorzystywane do celów realizacji kształcenia są adekwatne do zgłaszanych potrzeb studentów oraz dostępnych rozwiązań. Wsparcie zostało dostosowane do specyfiki studiów, co umożliwia studentom osiąganie efektów uczenia się, przewidzianych w programie studiów. Oferowane wsparcie dostosowane jest także do potrzeb różnych grup studentów. Co istotne, wsparcie oferowane jest zarówno przez jednostki ogólnouniwersyteckie, jak i wydziałowe. Uczelnia zapewnia studentom bezpieczeństwo oraz realizuje politykę zwalczania przemocy i przeciwdziałania dyskryminacji. Wsparcie studentów w procesie uczenia się można ocenić jako wielopłaszczyznowe.

Elementem wsparcia dla rozwoju studentów jest również system prowadzonych konsultacji dydaktycznych. Nauczyciele akademicki w procesie kształcenia są zobligowani do przeprowadzania indywidualnych konsultacji ze studentami. Ustanowiona została również funkcja opiekuna roku, którego głównym obowiązkiem jest kontakt z powierzonym sobie rocznikiem i pomoc w rozwiązywaniu problemów. Podczas spotkania z ZO studenci zwrócili uwagę na fakt, że funkcja opiekuna roku istnieje tylko formalnie, a wszystkie sprawy i problemy rozwiązywane są poprzez bezpośredni kontakt z prowadzącym zajęcia. Organizowane są spotkania adaptacyjne dla studentów pierwszego roku, w trakcie których studenci otrzymują wstępne informacje o procesie i programie kształcenia, źródłach dostępnej informacji na temat procesu studiowania oraz osobach, do których mogą się zwracać po informacje i pomoc.

Uczelnia wywiązuje się z ustawowych obowiązków wsparcia materialnego dla studentów i zapewnia im możliwość uzyskiwania stypendiów socjalnych, zapomóg, stypendium Rektora dla najlepszych studentów oraz stypendium dla osób niepełnosprawnych. Stypendium Rektora może otrzymywać student, który w poprzednim roku akademickim uzyskał wyróżniające wyniki w nauce, osiągnięcia naukowe lub artystyczne, osiągnięcia sportowe we współzawodnictwie co najmniej na poziomie krajowym. Studenci pierwszego roku również mogą ubiegać się o przyznanie stypendium, jeśli są laureatami olimpiady międzynarodowej, laureatami lub finalistami olimpiady stopnia centralnego, medalistami współzawodnictwa sportowego co najmniej o tytuł Mistrza Polski w danej dyscyplinie sportowej. UMCS oferuje również stypendium z funduszu własnego Uczelni. Rekomenduje się zwiększenie promocji tej formy świadczeń wśród studentów.

Dodatkowo, na mocy Regulaminu Studiów UMCS, ustanowiony został *“Program dwutorowej kariery UMCS”*, w ramach którego studenci, którzy charakteryzują się ogólnopolskimi lub międzynarodowymi wybitnymi osiągnięciami m.in. w zakresie sportowym, badawczym lub artystycznym. Program obejmuje jednorazowo nie dłużej niż rok akademicki, przyznawany jest po pozytywnej opinii uczelnianego koordynatora programu i pozwala zakwalifikowanym studentom ustalenie indywidualnych terminów i sposobów realizacji obowiązków wynikających z programu studiów, zwolnienie z części zajęć dydaktycznych, a także realizację części zaliczeń za pośrednictwem środków komunikacji na odległość.

Uczelnia jest dostosowana do potrzeb różnych grup studentów. W Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej funkcjonuje Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami i Wsparcia Psychologicznego. Na Biuro składają się: Zespół ds. Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami i Poradnia Psychologiczna. Jednostka ta ma szczególnie ważną funkcję w systemie funkcjonowania uczelni. Biuro zapewnia wsparcie już na etapie egzaminów wstępnych na studia, umożliwiając skorzystanie z asystenta, tłumacza języka migowego. Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami jest również jednostką, która odpowiada za adaptację procesu nauczania do osób ze szczególnymi potrzebami. Katalog form wsparcia jest bardzo szeroki i obejmuje m.in.:

- Bezpłatny transport na zajęcia
- Pomoc asystenta dydaktycznego
- Wsparcie materialne
- Wypożyczenie sprzętu

Funkcjonująca w ramach Biura Poradnia Psychologiczna świadczy porady i konsultacje w języku polskim, angielskim i ukraińskim. Studenci mają możliwość uzyskania wsparcia w zakresie trudnych relacji towarzyskich, problemach związanych z samoakceptacją, asertywnością, a także rozwojem osobistym. W Uczelni funkcjonują również:

- Punkt Wsparcia i Psychoedukacji dla Studentów SENSUM – punkt funkcjonujący w obrębie Instytutu Pedagogiki UMCS. Punkt ten również świadczy nieodpłatne konsultacje psychologiczne dla studentów, doktorantów i pracowników Uczelni.
- Akademickie Centrum Wsparcia UMCS – jest to miejsce pomocy rówieśniczej. W ramach Centrum studenci nawzajem mają możliwość pracy nad problemami o podłożu psychologicznym, uzależnieniem od środków przekazu, alkoholu i innych używek, a także zaburzeniami nastroju.

Na Uczelni funkcjonuje system zgłaszania i rozpatrywania skarg i wniosków. Sprawy rozwiązywane są na poziomie Instytutu Muzyki lub w określonych przypadkach przekazywane do Dziekana Wydziału Artystycznego. Sprawa może zostać rozwiązana na poziomie Wydziału lub po rozmowie ze studentem przekazana np. do Rektora Uczelni, który wdraża odpowiednie procedury w celu rozwiązania sprawy. Dodatkowo, studenci mogą zgłaszać nieformalnie wszelkie sprawy do samorządu studenckiego. Studenci podczas spotkania z ZO podkreślali, że z uwagi na niewielką liczbę osób studiujących na Wydziale Artystycznym, większość spraw nie wymaga wykorzystywania ścieżki formalnej, a sprawy załatwiane są na poziomie Instytutu, bądź na linii student-prowadzący.

Studentom zapewnia się wsparcie obsługi administracyjnej w sprawach związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną. Pracownicy są przygotowani merytorycznie do pełnienia swoich funkcji. Dziekanat jest dostępny dla studentów w określonych godzinach. Kadra

administracyjna jest przyjazna studentom i służy pomocą w przypadku wszystkich wątpliwości. Pracownicy uzupełniają wszystkie informacje dotyczące procesu studiowania w systemie USOSweb.

W Uczelni prowadzone są działania w zakresie bezpieczeństwa studentów. Zarządzeniem Rektora z dnia 14 grudnia 2023 roku ustanowiono Procedurę Antydyskryminacyjną w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. W ramach działań z zakresu bezpieczeństwa podjęto działania na rzecz:

- Ustalenia planu równości płci;
- Utworzenia Komisji Antydyskryminacyjnej;
- Upowszechnianie wiedzy na temat zjawiska dyskryminacji oraz nierównego traktowania, a także ich konsekwencji oraz metod zapobiegania;
- Promowanie pożądanych, zgodnych z zasadami współżycia społecznego postaw i zachowań antydyskryminacyjnych pomiędzy wszystkimi członkami wspólnoty akademickiej.

Uczelnia na bieżąco monitoruje sytuacje w zakresie bezpieczeństwa studentów i pracowników oraz reaguje na wszystkie przejawy agresji i nienawiści.

Uczelnia stworzyła odpowiednią przestrzeń do rozwoju Kół Naukowych. W obrębie Wydziału Artystycznego UMCS funkcjonuje 8 kół naukowych. Szczególnie istotnymi z punktu widzenia studentów kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej są:

- Koło Naukowe Teoria uczenia się Muzyki E.E. Gordona
- Koło Dyrigenckie Wydziału Artystycznego
- Studenckie Koło Artystyczno-Naukowe Animatorzy Muzyki Wydziału Artystycznego

Uczelnia zapewnia wsparcie infrastrukturalne oraz finansowe niezbędne do działalności kół naukowych. Nadzór nad funkcjonowaniem koła sprawuje opiekun wyznaczony z ramienia nauczycieli akademickich. Opiekun koła odpowiada za wsparcie organizacyjne oraz formalne koła. Studenci mają możliwość udziału z ramienia kół naukowych w prezentacjach, pokazach, prelekcjach, występach. W ramach funkcjonowania koła Animatorów Muzyki Wydziału Artystycznego studenci zorganizowali m.in. "Konkurs na piosenkę dziecięcą", w którym udział wzięli młodzi kompozytorzy.

Uczelnia zapewnia odpowiednią przestrzeń do rozwoju samorządu studentów. Uczelnia zapewnia środki finansowe do działania samorządu centralnego oraz wydziałowego. Członkowie Samorządu Studenckiego biorą udział w posiedzeniach Senatu Uczelni, przewodniczący samorządu uczestniczy w pracach Rady Uczelni. Dodatkowo reprezentanci studentów mają możliwość uczestnictwa w pracach innych gremiów związanych z jakością kształcenia w Uczelni. Odpowiednie organy samorządu studenckiego opiniują projekty programów studiów, wskazując ewentualne zastrzeżenia lub propozycje, które zawsze są poddawane pod dyskusję przez właściwe osoby z Uczelni, które zajmują się konstruowaniem określonych programów studiów.

Uczelnia przeprowadza kompleksową ocenę swojego wsparcia dla studentów, biorąc pod uwagę ich udział w procesie decyzyjnym. W tym celu analizuje efektywność różnych form wsparcia oraz poziom zadowolenia studentów z tych rozwiązań. Te działania są kluczowe dla podejmowania właściwych decyzji z perspektywy studentów. Władze Uczelni i samorząd studencki podejmują działania mające na celu propagowanie procesu ankietyzacji. Studenci mają możliwość bezpośredniego kontaktu z władzami Uczelni i Wydziału oraz poprzez samorząd studencki w celu zgłaszania uwag i postulatów. Ponadto, Uczelnia regularnie przeprowadza badania dotyczące zadowolenia studentów z oferowanych im form wsparcia, co pozwala na monitorowanie i poprawę jakości oferowanych usług. Regularnie co semestr odbywa się ocena zajęć dydaktycznych za pośrednictwem platformy USOS. Studenci podczas

spotkania z ZO zwracają uwagę na szybką reakcję Wydziału w przypadku dużej liczby negatywnych ocen ukierunkowanych na konkretny problem.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Brak

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Studenci kierunku mogą liczyć na szerokie wsparcie ze strony Uczelni w procesie kształcenia, które jest adekwatne do celów kształcenia i potrzeb studentów. Wsparcie to objawia się na wielu płaszczyznach i ma charakter stały, poprzez m.in. możliwość rozwoju naukowego, artystycznego i społecznego, a także szerokie wsparcie osób z niepełnosprawnościami. Uczelnia motywuje studentów do osiągania jak najlepszych wyników w nauce i działalności poza aspekt dydaktyczny, zapewnia wyrównywanie szans edukacyjnych m.in. poprzez opiekę nad określonymi grupami studentów, które wymagają dodatkowych środków materialnych i czasowych, dokonuje również regularnej ewaluacji zapewnianego wsparcia i dzięki temu stale je ulepsza.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano

Rekomendacje

1. Zwiększenie promocji programów stypendialnych wśród studentów.

Zalecenia

Brak

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Informacja o studiach jest dostępna publicznie na stronie internetowej Uczelni oraz w mediach społecznościowych. Informacje te dostępne są niezależnie od czasu i miejsca wyszukiwania. Uczelnia zagwarantowała przejrzystość publikowanych informacji, co ułatwia proces wyszukiwania konkretnych informacji. Układ stron internetowych, sposób nawigowania umożliwiają intuicyjne wyszukiwanie interesujących dla użytkownika treści. Strony internetowe uczelni są w pełni dostosowane do osób z niepełnosprawnościami.

Strona i odpowiednie podstrony Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej zawierają szczegółowe informacje o studiach, szczególnie istotne z perspektywy studentów Uniwersytetu, potencjalnych

kandydatów na studia oraz innych osób mogących wyrażać zainteresowanie kierunkiem edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej i funkcjonowaniem całej jednostki. Wśród informacji powszechnie dostępnych znajdują się m.in.:

- Podstawowe informacje dotyczące kierunków studiów
- Informacje na temat celów kształcenia na wizytowanym kierunku
- Opis realizacji programów studiów
- Opis kompetencji oczekiwanych od kandydatów na kierunku
- Warunki przyjęć i kryteria kwalifikacji kandydatów
- Terminarz procesu przyjęć na studia
- Programy studiów prowadzonych kierunków
- Efekty uczenia się dla kierunków
- Opis procesu uczenia się oraz jego organizacji
- Charakterystykę systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, w tym ich uznawanie
- Zasady dyplomowania
- Zakres możliwego wsparcia w procesie uczenia się

Uczelnia prowadzi monitorowanie aktualności, rzetelności, zrozumiałości, kompleksowości informacji o studiach oraz jej zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców. Dotyczy to kandydatów na studia, studentów i pracodawców. Przedmiotem analizy jest szczegółowość informacji i sposób jej prezentacji. Stwierdzić należy, że wyniki monitorowania są wykorzystywane do doskonalenia dostępności i jakości informacji o studiach. Interesariusze wewnętrzni mogą zgłaszać ewentualne uwagi poprzez odpowiedniego maila lub kontakt bezpośredni z administratorem strony internetowej.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Dostęp do informacji dotyczących studiów jest powszechnie dostępny dla studentów Uczelni, kandydatów na studia oraz innych osób, zainteresowanych uzyskaniem konkretnych informacji na temat procesu kształcenia oraz funkcjonowania Uniwersytetu. Osoby zainteresowane studiami mają swobodny i nieograniczony dostęp do relewantnych informacji na temat kierunków, wymagań rekrutacyjnych, terminów i harmonogramów rekrutacji oraz programów nauczania. Informacje te obejmują wszystkie wymagane elementy, takie jak cele kształcenia, wymagane kompetencje, kryteria kwalifikacji, charakterystykę procesu nauczania i uczenia się, w tym organizację zajęć, system weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, procedury dyplomowania, a także warunki studiowania i wsparcia w procesie nauki.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano

Rekomendacje

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Polityka jakości kształcenia

Dokładnie określona i spójna polityka jakości kształcenia, oparta na ogólnouczelnianym systemie określonym w uchwale nr XXIV – 30.5/19 Senatu Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 16 października 2019 r. w sprawie Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, stanowi podstawę systemu zarządzania jakością kształcenia na Wydziale Artystycznym UMCS w Lublinie. Dotyczy ona sfery planowania i wyznaczania kierunków działań: rozpatrywania różnych wariantów postępowania oraz przewidywania konsekwencji podejmowanych decyzji.

Polityka jakości kształcenia na Wydziale Artystycznym UMCS skupiona jest na konsekwentnym dążeniu do doskonalenia jakości kształcenia, a przez to osiągnięcia i utrzymania wiodącej pozycji na rynku usług edukacyjnych w zakresie studiów artystycznych, co jest realizowane poprzez: projektowanie programów studiów gwarantujących wysoką jakość kształcenia pod względem merytorycznym, metodologicznym i organizacyjnym, planowanie wprowadzenia nowych kierunków i form kształcenia, zgodnie z opiniami interesariuszy zewnętrznych, stosowanie procedur gromadzenia, analizowania i wykorzystywania informacji dla podnoszenia jakości kształcenia, w tym ankietowania i badania preferencji edukacyjnych potencjalnych studentów, motywowanie kadry naukowo-dydaktycznej do rozwoju, podnoszenia kwalifikacji i uczestniczenia w badaniach naukowych, stymulowanie kreatywności i innowacyjności wśród pracowników i studentów, angażowanie wszystkich uczestników procesu kształcenia w jego monitorowanie i doskonalenie, powoływanie zespołów do prac projakościowych, organizowanie szkoleń informacyjnych, wykorzystywanie analiz i wyciąganie wniosków z sukcesów oraz porażek, prowadzenie działań i akcji informacyjnych, promocyjnych i reklamowych, m. in. koncertów i aukcji charytatywnych, zacieśnianie współpracy z placówkami kulturalnymi i przedsiębiorstwami Lublina a także krajowymi i zagranicznymi: galeriami sztuki, muzeami, domami kultury, wydawnictwami, firmami reklamowymi, prowadzenie optymalnej polityki finansowej.

Na podstawie zarządzenia nr 62/2019 Rektora Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 29 listopada 2019 r. w sprawie szczegółowych zadań Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości zostały sformułowane Zadania Systemu zarządzania jakością kształcenia na Wydziale Artystycznym: zarządzanie zasobami ludzkimi, procedurami oraz dokumentacją, kompleksowe koordynowanie działań projakościowych we wszystkich obszarach, systematyzowanie procedur i określanie ich wzajemnych relacji, stwarzanie przejrzystych zasad odpowiedzialności i kompetencji, standaryzacja

mechanizmów nadzoru, analizy, doskonalenia, identyfikowania problemów, korygowania błędów i zapobiegania patologiom, zapewnianie rzetelnie opracowanej dokumentacji dotyczącej jakości kształcenia, zaszczepianie wśród nauczycieli akademickich i studentów nawyku myślenia i podejścia pro jakościowego przy realizacji przydzielonych zadań.

W procesie zarządzania jakością kształcenia uczestniczą wszyscy członkowie społeczności akademickiej, w tym władze Wydziału, nauczyciele akademicy, pracownicy administracji i studenci. System zarządzania jakością kształcenia jest oceniany i doskonalony przy udziale społeczności akademickiej oraz interesariuszy zewnętrznych.

System zarządzania jakością kształcenia nadzoruje Dziekan. Funkcjonowanie systemu opiera się na działaniach Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia.

W związku z wejściem w życie *USTAWY z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* zmieniła się struktura organizacyjna jednostek uczelni oraz zakres kompetencji jej organów. Na UMCS dotychczasowe kompetencje zniesionej Rady Wydziału w zakresie procesu kształcenia i toku studiów spoczywają na Senacie, Kolegium dziedzinowym, Kolegium dziekańskim i Dziekanie Wydziału. Rada Instytutu i Dyrekcja Instytutu nie posiada już kompetencji dotyczących spraw związanych z kształceniem. Wzrosła rola i odpowiedzialność Kolegium dziekańskiego oraz zwiększył się bezpośredni nadzór Dziekana nad procesem i jakością kształcenia.

Zarządzanie jakością kształcenia realizowane jest poprzez: zapewnianie jakości kształcenia; kontrolę jakości kształcenia (monitorowanie i ewaluację); analizę wyników badań i kontroli; doskonalenie jakości kształcenia; inicjatywy; rozwój. System zarządzania jakością kształcenia obejmuje wszystkie etapy procesu edukacyjnego: rekrutację, tok studiów, dyplomowanie, badanie losów absolwentów.

Dokumentacja jakości kształcenia: Wdrażanie i funkcjonowanie systemu zarządzania jakością kształcenia wymaga tworzenia jednolitej dokumentacji we wszystkich obszarach działań. Dokumentacja zarządzania jakością kształcenia dzieli się na dwa rodzaje: dokumenty zatwierdzone, np. opisy procedur oraz dokumenty pomocnicze, np. spisy, wykazy, zestawienia, protokoły, arkusze ankiet lub ocen. Szczegółowy opis procedury jako instrukcji postępowania zapewniającej osiągnięcie wymaganego standardu wykonania zadań i procesów, zatwierdzany jest uchwałą Kolegium dziekańskiego K10-2-zarządz-jakością-WA. Na Wydziale Artystycznym UMCS funkcjonuje Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia, uwzględniający specyfikę Wydziału prowadzącego działalność artystyczną, badawczą oraz promocyjną w zakresie sztuk plastycznych i muzycznych. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia na Wydziale należy do struktury uniwersyteckiego systemu zapewnienia jakości kształcenia i podporządkowuje się jego wymogom oraz procedurom. K10-1-wew-system-jakosci. Strukturę wydziałowego systemu zapewnienia jakości kształcenia tworzą: Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia, zespół programowy kierunku studiów, koordynator zajęć, nauczyciele akademicy, studenci.

W celu sprawnego zarządzania kierunkiem *edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej* oraz zapewnienia odpowiedniej jakości programu studiów oraz jakości kształcenia wprowadzono następujące rozwiązania: Za przygotowanie, ewaluację i zmiany programu studiów oraz monitoring procesu jego realizacji odpowiada Zespół programowy kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej, składający się z pracowników zaangażowanych w proces dydaktyczny, studentów reprezentujących kierunek oraz przedstawiciela otoczenia społecznego. Przewodniczący lub inny przedstawiciel Zespołu programowego jest jednocześnie członkiem Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia i reprezentuje interesy kierunku w pracach na rzecz jakości kształcenia.

Zespół programowy kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej wykonuje następujące zadania związane z programem studiów i jego realizacją: opracowanie koncepcji kształcenia oraz efektów uczenia się i planów studiów, ewaluacja programów, diagnoza problemów związanych z realizacją programu w danym cyklu studiów, analiza wyników egzaminów i zaliczeń oraz dyplomów, analiza wyników badania losów zawodowych absolwentów kierunku.

Proces wdrażania zmian o charakterze zasadniczym i przygotowanie nowego programu studiów ma przebieg następujący: spotkania ze studentami kierunku – Prodziekan ds. studiów muzycznych, Przewodniczący Zespołu programowego i jego członkowie, prace w Zespole programowym z udziałem interesariuszy zewnętrznych i studentów, analiza projektu przez Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia Wydziału Artystycznego, opiniowanie projektu przez Kolegium dziekańskie, opiniowanie projektu przez Centrum Kształcenia i Obsługi Studiów /Pełnomocnika Rektora ds. jakości kształcenia UMCS, zatwierdzenie przez Senat.

Ewaluacja programów ma charakter systematyczny i przeprowadzana jest każdego roku. Zgodnie z procedurą przyjętą na Wydziale Artystycznym obejmuje następujące elementy: poprawność formalną względem obowiązujących norm i przepisów prawnych, wartość merytoryczną, adekwatność przyjmowanych rozwiązań względem zakładanych efektów uczenia się, spójność poszczególnych elementów i integralność programu, zgodność z możliwościami i potrzebami studentów. Zespół programowy kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej wykonuje następujące zadania związane z programem studiów i jego realizacją: opracowanie koncepcji kształcenia oraz efektów uczenia się i planów studiów, ewaluacja programów, diagnoza problemów związanych z realizacją programu w danym cyklu studiów, analiza wyników egzaminów i zaliczeń oraz dyplomów, analiza wyników badania losów zawodowych absolwentów kierunku.

Ewaluacja przeprowadzana przez Zespół programowy na podstawie analizy wymagań rynku pracy, opinii studentów i przedstawicieli pracodawców. Opinie studentów na temat programu pozyskiwane są poprzez ich przedstawicieli w Zespole programowym. Poza tym, zgodnie z procedurami przyjętymi na WA studenci mogą składać opinie i wnioski dotyczące programu studiów oraz przebiegu i sposobu realizacji konkretnych zajęć do członków Zespołu programowego, do opiekuna roku lub Prodziekana ds. studiów muzycznych. Sugestie studentów są brane pod uwagę w opracowaniu zmian programowych.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów prowadzona na kierunku edukacja muzyczna w zakresie sztuki muzycznej na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie spełnia kryteria określone w standardach jakości kształcenia, ustalonych dla profilu ogólnoakademickiego. Ewaluacją i doskonaleniem jakości kształcenia na kierunku zajmuje się wyznaczona grupa osób, których kompetencje i zakres odpowiedzialności

określono czytelnie. Nadzór nad kierunkiem studiów, inicjowanie i zatwierdzanie zmian programu studiów oraz przyjęcia na studia odbywają się w oparciu o oficjalnie przyjęte warunki, kryteria i procedury. Systematyczna ocena programu studiów, obejmująca wymienione w standardach jakości aspekty, dokonywana jest w oparciu o wyniki analiz z danych i informacji pozyskiwanych zarówno od interesariuszy wewnętrznych, jak i zewnętrznych. Wszelkie zmiany w planach studiów są poprzedzone wielopłaszczyznowymi dyskusjami w gronie pedagogów i studentów, a także na bazie sygnałów płynących z otoczenia społeczno-gospodarczego oraz zmieniających się potrzeb na rynku pracy.

Poza tym, zgodnie z procedurami przyjętymi na WA studenci mogą składać opinie i wnioski dotyczące programu studiów oraz przebiegu i sposobu realizacji konkretnych zajęć do członków Zespołu programowego, do opiekuna roku lub Prodziekana ds. studiów muzycznych. Sugestie studentów są brane pod uwagę w opracowaniu zmian programowych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie zidentyfikowano

Rekomendacje

Brak

Zalecenia

Brak